

Pogodili se bomo, je volk rekel ovcam, samo najprej je treba odstraniti pse.

Nemški pregovor

nt

naš tednik

Številka 8
Letnik 48
Cena 10,- šil.
(60,- SIT)
petek,
23. februarja 1996

Poština plačana
v gotovini

Celovec P.b.b.

Erscheinungsort
Klagenfurt /
Izhaja v Celovcu
Verlagspostamt
9020 Klagenfurt /
Poštni urad
9020 Celovec

POSOJILNICE-BANK
ZVEZA BANK

nudijo vsem
študentkam in študentom

študentski konto

z zelo ugodnimi kondicijami.
Bančne storitve je možno kori-
stiti po vsej Avstriji. Vprašajte
po informacijski brošuri o tej iz-
redni ponudbi slovenskih bank.

Olip: Promocija koroških Slovencev v R Sloveniji koristna za obe strani!

Stran 3

Črna kuhinja Pavleta Kerta iz Globasnice ni samo redkost v današnjih časih, temveč predvsem tudi kraj srečanja in pogovora. Kdor stopi vanjo, jo zapušča poln prijetnega in veselega razpoloženja. Za to poskrbi Pavletova gostoljubnost, za to pa poskrbijo tudi simpatični globaški bokvarji, ki imajo v Pavletovi črni kuhinji svojo „centralo“.

POLITIKA

Na današnji dan pred 25 leti je v ljubljanski bolnišnici umrl veliki (koroški) Slovenec – dr. France Cigan.

Stran 2

POGOVOR

Martin Breclj je deželni tajnik Slovenske skupnosti (SSk), edine stranke Slovencev v Italiji.

Strani 8/9

ŠPORT

SAK se v Turčiji pripravlja na vigradni del prvenstva. S priprav poroča naš urednik Franc Sadjak.

Stran 15

Na današnji dan pred 25 leti, 23. februarja 1971, je bil poklican v nebeško domovino, kjer uživa zasluženno večno plačilo - salezijanec dr. France Cigan. Umrli je v 63. letu starosti v ljubljanski bolnišnici, na ljubljanskih Zalah pa počiva njegovo zemeljsko truplo.

O pogrebni svečanosti - vodil jo je pomožni škof dr. Stanko Lenič - je poročevalc Našega tednika zapisal: Hladen veter je pihal čez ljubljanske Žale, ko smo se zbrali pri Andrejevi mrliški vežici, da ga vidimo še enkrat, zadnjič. Na njegovem obrazu ni bilo več čutiti, opaziti groznih bolečin, ki jih je moral prestati zadnje mesece. Ležal je tam, mirno, kot bi se poslovil še enkrat od nas, svojih rojakov, duhovnih sobratov, kolegov, učencev, kot bi nam hotel reči še enkrat, zadnjič: „Vztrajajte, ne vdajte se. Ohranite narod, njegova ogromna bogastva, ohranite našo prekrasno slovensko pesem!“

S smrtjo prof. Cigana, ki je bil po rodu Prémurec, Koroška pa mu je postala njegova druga domovina, smo koroški Slovenci izgubili odličnega vzgojitelja in duhovnika, velikega kulturnega ustvarjalca, neutrudljivega učitelja. Izgubili smo človeka, ki ni poznal brezupa, temveč je bil vedno ustvarjalnega optimizma. Ni bil noben narodni velikaš, noben slavni politik. Bil je preprost narodni delavec - s srcem in dušo. Delal je do zadnjega diha. Izčrpal se je.

Prof. France Cigan ima za Slovensko gimnazijo - poleg dr. Joška Tischlerja - največje zasluge. Bil je pobudnik ter glavni organizator gimnazijskih akademij. Ko so na Slovenski gimnaziji leta 1959 zaključili drugo leto obstoja šole, je prof. Cigan pripravil prvo akademijo. Ravnatelj dr. Tischler mu je ta

OB OBLETNICI SMRTI VELIKEGA (KOROŠKEGA) SLOVENCA

poskus odsvetoval, ker je SG imela šele štiri razrede. Tischlerjev življenski prijatelj Cigan pa je vztrajal, ker je bil velik optimist in je veroval v uspeh.

Njegova vera ni bila zaman: že obisk prve akademije je bil izreden. Nemški in slovenski tisk je bil poln pohvale - za Slovensko gimnazijo pa so Ciganove akademije bile najboljša promocija.

Da je bil dr. France Cigan do cela predan slovenski pesmi, ni dokazal samo kot gimnazijski učitelj glasbe in oče gimnazijskih akademij. Dokazal je to še posebej kot zbiratelj, snemalec in raziskovalec starih slovenskih pesmi. Hodil je po naših krajih, prisluhnil in zapisoval preproste, a zato toliko bolj dragocene narodne pesmi koroških Slovencev. Brez dr. Cigana bi marsikatera, zlasti še na skrajni narodni meji, kjer hoče izbrisati tujec vsako sled slovenstva, utonila v pozabo. Navsezadnje pa je dr. Cigan svojo povezanost s kakovostno glasbo dokazal tudi kot ustanovitelj MePZ „J. P. Gallus“.

Najmanj tako velike zasluge kakor za slovensko pesem pa ima dr. Cigan za vzgojno delo z dijaško mladino. Vodil je dijaški dom Heimlinger, bil je pobudnik Koroške dijaške zveze ter hkrati njen odlični duhovni vodja. Znal je prepričati in spodbujati. Bil je mož, o katerem smo vedeli, da

deluje na trdnih idejnih temeljih, da pa je tudi odprt za nove, „moderne“ ideje in da razume potrebe mladine. Zato smo tudi sprejemali njegovo idejno- in narodnopolitično vzgojo kot pozitivno, perspektivno vrednote, za katere se je tudi treba zavzemati.

Skratka: dr. France Cigan je bil sodoben in daljnoviden v vsakem oziru. Zato ga na na žalost niso mogli (ali hoteli) vsi razumeti. Ne samo na strani funkcionarjev ZSO, ki so ob 10-letnici njegove smrti skušali na razne načine preprečiti, da bi priveditve „Koroška poje“ v spomin dr. Ciganu ne počastil s svojim obiskom zvezni predsednik dr. Kirchschräger.

Dr. Cigana niso razumeli niti vodilni predstavniki ustanov, o katerih vemo, da so bili njegovega svetovnonazorskega prepričanja. Zanje je bil preveč odprt in odkrit katoličan ter preveč dosleden narodnopolitični vzgojitelj. Materializem in zlagano načelarstvo sta mu bila v vsakem oziru tuja. Zato je tudi odlično sodeloval z dr. Joškom Tischlerjem, očetom Slovenske gimnazije.

Danes primanjkuje v naši narodni skupnosti ljudi, kakršni je bil dr. Cigan, na vseh koncih in krajih. Ljudi, ki bi znali v mladih dijakih in dijakih ustvariti zanimanje in zdrave temelje za narodnopolitično, kulturno in gospodarsko udejstvanje. Ljudi, ki imajo veliko smisla za kulturo, pa se vendar tudi zavedajo, kako pomembna je politična zavest, če nočemo postati žrtev folklorizacije.

Izpolniti to vrzel - to bi bila naša sveta dolžnost. Le tako se bomo tudi dostojno oddolžili spomenu dr. Franceta Cigana velikega (koroškega) Slovenca.

Janko Kulmesch

Po Škof

Zadnji dan tedna koroških Slovencev v Škofji Loki (16. 2.) je bil namenjen pogovoru s predstavniki škofjeloškega občinskega sveta in kulturi oz. mladini. Ob tej priložnosti se je ponovno pokazalo, kako pomembno je delovanje Miha Dolinška in njegovih sodelavcev pri „filmu mladje“. Se tega res tudi vsi zavedamo? V Škofji Loki so predstavili filme „Karavanke“, „Govorice“ in „Backup“. Filmskim predstavam se je odzvala predvsem mladina in to v zelo lepem številu.

Po izteku tedna koroških Slovencev v Škofji Loki smo vprašali predsednika NSKS Nantija Olipa, kakšni so njegovi vtisi in ocena.

Nanti Olip: „Lepú je bvú!“ S to vipavsko pesmijo je izzvenel tudi zaključni koncert MePZ „Sele“. Že kar na začetku se želim prisrčno zahvaliti občini Škofja Loka, njenemu županu Igorju Drakslerju in njegovim sodelavcem Juretu Svolšaku, Marku Črtaliču in Janku Jocipu. Zahvalil pa bi se tudi vsem škofjeloškim občanom, da smo smeli biti njihovi gostje. V tem tednu smo občanom Škofje Loke skušali „posoditi“ utrip kulturnega, šolskega, kmečkega, gospodarskega, cerkvenega, pa tudi

Pri zadnji občinski seji občinskega sveta Dobrla vas (beri stran 4) je župan Pfeiffer med drugim tudi poročal, da ima občina Globasnica po izjavah župana Sadjaka velik interes za priključitev k dobrolski kanalski mreži. Predsednik globaške ljudske iniciative proti velekanalu Bernard Sadovnik je v izjavi za tisk takoj zavrnil vsa tozadevna razmišljanja in ponovno opozoril na študijo Joaneuma, ki jasno dokazuje pravilnost gradnje decentralnih naprav za Globasnico.

Naš tednik: Zakaj ste tako ostro zavrnilo razmišljanje o priključitvi globaške kanalske mreže k Dobrli vasi?

Bernard Sadovnik: Mislim, da je postopanje župana bilo nekorektno in nedemokratsko, saj je ravnal brez vednosti občanov. Ni mi znano, da bi kdajkoli kdo v Globasnici pozitivno zagovarjal čiščenje vodnih odplak skupno z Dobro vasjo. Tudi v tem primeru velja isto kot v zadevi Pliberk, da je velekanal najslabša in najmanj ekološka rešitev za čiščenje vodnih odplak. Študija Joaneuma dokazuje, da so decentralne rešitve najbolj učinkovite in najcenejše variante. Dolgoročno pa pri samostojni in decentralni rešitvi znižava

Prof. France Cigan je bil mdr. ustanovitelj MePZ „J. P. Gallus“

Loki sledi Bela krajina

Zamisel o načrtnem promoviranju koroških Slovencev v Sloveniji se je že po prireditvah v Škofji Loki izkazala kot zelo posrečena. V začetku marca pa je na vrsti Bela krajina.

Teden koroških Slovencev v Škofji Loki so zaključili s koncertom MePZ Sele, ki ga vodi mag. Roman Verdel. Bil je to višek prireditvev, Gorenjski glas pa je zapisal, da je MePZ „pridobil prav izjemno pevsko kulturo“.

političnega življenja našega ljudstva iz Zilje, Roža in Podjune. Presenetilo nas je izredno zanimanje, ki se je stopnjevalo iz dneva v dan, tako po številu obiskovalcev posameznih prireditvev kakor tudi po zanimanju medijev.

Katere posledice pričakuješ

od te promocije?

Namen celotne promocije je bil mdr. ta, da se navežejo stiki med posameznimi dejavniki na vseh strokovnih področjih. Tudi v tem oziru lahko govorimo o popolnem uspehu. Obe strani sta bili do neke mere presenečeni nad zani-

manjem za globlje sodelovanje. Čeprav smo bili v Škofji Loki prisotni ves teden, pa smo mogli pokriti z našimi informacijami le del odprtih vprašanj. Smo pa položili temelje za tesnejše, dolgoročno sodelovanje, ki odpira obema stranema neštete možnosti. Sedaj bo treba poglobiti kontakte med kompetentnimi zastopniki od politike pa do gospodarstva in kulture.

Bila je to v Sloveniji prva promocijska prireditev NSKS skupno s KKZ, SGZ in DPU. Kako naprej s promocijsko dejavnostjo?

Najprej je treba pomojski teden v Škofji Loki temeljito pospraviti in poskrbeti za to, da se bodo začeli stiki oz. za vse obetavni skupni načrti tudi udejanjili. Morda najvažnejše spoznanje s tega tedna je namreč bilo, da imata od takega sodelovanja koristi obe strani! Pripravljamo pa tudi že naslednje srečanje, ki bo v začetku marca v Beli krajini.

Janko Kulmesch

BERNARD

SADOVNIK

AKTUALNI POGOVOR

Proti priključitvi k Dobrli vasi se bom do zadnjega branil

mo finančno obremenitev občanov. Kdor pozna finančno situacijo gradnje kanala v Dobrli vasi, se bo kot dober gospodarstvenik prav gotovo izognil vsakršni priključitvi. To bi bil pravi finančni dezaster za globaške občane: kot mala občina v tej veliki zvezi pri glasovanju ne bi imeli nobenega vpliva. Žitara vas hoče izstopiti, naš župan pa pristopiti.

Kaj nameravate storiti proti temu načrtu?

Takoj bom sklical širše zborovanje globaške ljudske iniciative. Predlagal bom tudi podpisno akcijo. S tem tudi ugotovimo mnenje Globašanov. Če pa to ne bo za-

leglo, bomo načrtovali pač akcije, ki še bolj odmevajo. Tudi deželna platforma ima prihodnji teden sestanek. Tudi tam bomo določili jasne akcije. Seveda se bomo ponovno pogovarjali z referentko Sicklovo. Veliko upanja nimam, ker deželna vlada sili občine v veleprojekte. Pri tem se pa ne ozirajo na finančno zmogljivost občana. To je neodgovorno in služi samo velepodjetjem. Zato bom zagovarjal samo variante, ki so za občane sprejemljive.

Kakšni so Vaši predlogi?

Idealno bi bilo, če bi vsako gospodinjstvo tehnično obnovilo že obstoječe naprave čiščenja od-

plak. Podjetje Lomšek mi je izračunalo, da bi bila finančna obremenitev največ v višini 80.000.-, kar pa še ne vključuje subvencije. Pri velekanalu znaša povprečna priključitev h kanalu več (to pa s podporami države). Če bi se odločili za decentralne rešitve za posamezne vasi, bi bilo to kljub temu cenejše. Z moje strani sem organiziral že nešteto koristnih prireditvev.

Seveda pa je naš referent v prvi vrsti pristojen in tudi plačan za to, da predloži občinskemu svetu rešitve. Do danes pa niti ni uspel predstaviti študije, ki je bila že izdelana vigredi preteklo leto.

To je neresen pristop. Nujno mora občinski svet že pri naslednji seji odločiti, ali se odločimo za svojo občinsko rešitev ali pa za velekanal z Dobrlo vasjo. Vsekakor velekanal ne bo dobil mojega glasu.

Zanimivo je, da na Peci lahko načrtujejo gradnjo smučarskega centra, čeprav je tam naš zaklad pitne vode. V Globasnici pa je za kmete in za gospodinjstva vse prepovedano. To je sistem in nima več opravka s pametjo. Ape-liram na vse, da se ne glede na strankarsko pripadnost branijo, sicer bomo plačevali samo še za odvoz smeti in za kanal.

MLADINSKI DEŽELNI ZBOR

Mladinci zahtevajo manjšinski mandat

V torek, 13. februarja, je bila glavna seja mladinskega deželnega zbora, na kateri so razpravljali o sklepih, ki so jih sprejeli razni pododbori. Pred pričetkom seje pa je še bila vpraševalna ura na člane vlade.

Poslanci v mladinskem deželnem zboru so zelo tehtno razpravljali o raznih stvareh, npr. o demokraciji v šoli, varčevalnem paketu itd.. Kot smo že večkrat poročali, pa se je ena skupina ukvarjala tudi z vprašanjem manjšinske politike. Delovna skupina, ki je obravnavala manjšinsko politiko, je predlagala razne sklepe. Ti sklepi so vsebovali zajamčeni mandat v deželnem zboru za koroške Slovence ter razširitev televizijskih in radijskih oddaj, ter še mnoge druge stvari.

Treba je povedati, da so imeli mladinski poslanci bolj odprta ušesa, kakor pa jih imajo poslanci. Vse predlagane točke so namreč odobrili. Pri razpravi je predsednik deželnega zbora dr. Adam Unterrieder tudi dodal, da bo v doglednem času začel delovati krožek za reformo volilnega reda na Koroškem. Ta krožek pa vodi vodja poslanske skupine SPÖ dr. Peter Ambrozy. Nadalje je ta delovna skupina zahtevala še reformo manjšinskega sosveta pri zveznem kanclerju.

Naslednja seja mladinskega deželnega zbora bo jeseni, ko bodo člani deželne vlade poročali o tem, kako oz. koliko so uresničili sklepe mladinskega deželnega zbora.

Igor Roblek

Občinska seja v Dobrli vasi

Ljubi denar, kdor ga ima

• Stroški za kanal se spreminjajo • Dvorana za 40 milijonov?

Seja dobrolskega občinskega sveta je tokrat potekala v mirnem vzdušju. Točke na sporedu so večini sveta pomenile obvezno vajo. Kljub temu je bilo nekaj vsekakor zanimivih točk.

Občinski svet se je razen mandatarja EL Rudija Vouka izrekel za mnogonamensko dvorano, ki naj bi služila potrebam v celem velikovškem okraju. Župan Pfeiffer („Imam v izgledu primerna zemljišča.“) je poročal o možnem kraju v okolišju Sinče vasi. Prednost za to bi bila centralna lega in verjetni priključek na avtocesto. Vendar, kakor še ni realiziran avtocestni priključek, še tudi ni koga, ki bi kril finančno plat. Izdatki za projekt pa bi „v skromni izvedbi“, tako Pfeiffer, znesli 35 do 40 mio. šilingov. Mnogonamenska dvorana bi bila seveda odprta za vse mogoče prireditve. Večjo vlogo pri projektu igrajo dobovski

odbojkarji, ki nimajo svojega doma in bi ga lahko našli v tej dvorani. Gotovo velik vlečni konj pri iskanju podpornikov za projekt. Polemiko je z ošabnimi reakcijami sprožil župan Pfeiffer, ki je na Voukov predlog za temeljno izjavo zaradi pomislekov glede financiranja vzdrževalnih stroškov načrtovane dvorane, zabrisal Vouku v obraz, da „se mora nov kuhar pač šele naučiti kuhati“. Predstojnika občinskega sveta Grascherja je to sprovciralo, da je župana opozoril na stvarno razpravljanje namesto žaljenja („Meni se ni treba več učiti kuhati.“). Ko je župan prešel spet na dnevni red, je še omenil, da naj bi

Naslednik Tineta Wastla v dobrolskem občinskem svetu – mag. Rudi Vouk

dvorana bila postavljena v treh letih.

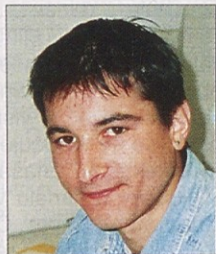
Druga zanimivejša točka je prišla s področja kanalizacije, kjer se višina stroškov stalno spreminja zaradi očitno slabe kalkulacije arhitekta Klatzerja. Mandatar EL Valentin Komar v originalu: „Občinski svet naj končno jasno reče, da je z arhitektom nezadovoljen.“ S tem se je celotni svet strinjal, kljub temu so vsi razen EL pristali na zvišanje(!?) gradbenih stroškov, to z ozirom na najnovejšo kalkulacijo, ki predvideva manj stroškov od prejšnje. Vprašanje je, ali je bila to zadnja.

Na dnevnem redu je bil tudi kviz med mesti. Dobrla vas se bo 13. aprila pomerila z Beljakom. Za Pfeifferja pri tem ni toliko pomembna zmaga, kakor veliko bolj reklamni učinek v ORF, „da pride Dobrla vas kot gospodarski kraj v javnost“.

adke

ADRIAN KERT

Z MOJEGA
VIDIKA

Zlata pot

Poskus razumeti nekatere aspekte v govoru Janija Oswalda ob kulturnem prazniku.

Kaj bi bil France Prešeren danes? (se) je vprašal Jani Oswald. Lahko bi bil npr. koroški Slovenec, razklan med slovenstvom in evropstvom, kakor danes slovenska manjšina. Prešernova odločitev za literaturo, ki naj slovenski narod kulturno evropeizira, naj bo zgled koroškemu Slovincem, da ne ostanejo, kakor „tip zaprte, nacionalno izolirane in pred vsem tujim zavaranave poezije“. Iz Oswaldovih razmišljanj resda veje evropski duh in vendar zajema pregloboko. Delno ograjevanje slovenske manjšine ni izključno posledica preozkega mišljenja, ampak bolj

oblika eksistenčnega boja.

Gotovo se narodna skupnost „ne more meriti sama ob sebi“, kakor tudi dvomim, da se koroški slovenski literati (ali slovensko govoreči evropski, ah, vseeno, saj se umetnost ne vrednoti po narodni pripadnosti umetnika) in ustvarjalci na drugih umetnostnih področjih v svojem ustvarjanju merijo le med seboj. Ne bi bilo toliko dobrih del, ko bi se.

Prav absurdno se mi zdi, čeprav v mojem repertoarju identitet narodna ne igra niti največje niti najmanjše vloge, da je narodna identiteta, odkar se je začelo zavestno razglabljanje o avstrijski narodni raznolikosti,

postala pojem včerajšnjih zamudnikarjev, absurdno preprosto iz principa. Dobro, kdor misli, da mu bo lažje, naj se z njo ne enervira. Naj pa bo strpen do tistega, ki mu je v teku življenja zrasla oz. od rojstva ostala priraščena k srcu kot rastlina, ki jo za boljše počutje rad neguje. Zakaj ne bi zares ohranjal vsak tega, kar mu je vredno ohranjanja?

Prešeren bo ostal slovenski pesnik, kakor tudi Cankar slovenski prozaik. Zgodi pa se lahko, da bo v nekaj desetletjih na južnem Avstrijskem treba iskati človeka, ki ju bo še znal brati v slovenskem originalu in ne bosta samo „zwei slowenische Literaten auf europäischem Niveau“. To je problem slovenske manjšine in pomemben vidik, ki ga Oswald ne artikulira (poleg tistih, ki se bahajo z multi-pojmi, pri sebi pa: Hvala, zame ne!). Ali pa ga, če je njegov „naštel bi lahko še in še primerov“ na kraju odlomka o zamenljivosti identitet, lahko interpretirati kot izraz njegove negotovosti glede zamenljivosti narodne identitete. Prav zanimivo bi bilo iz psihičnega vidika preiskati fenomen tim. nemčurstva.

Zamenljivo v človeku je resda

marsikaj. Vendar, smo zaradi tega odprtejši, bolj razgledani, bolj evropski? Stalno spreminjanje je lahko tudi izraz negotovosti in zgubljenosti. Vsak pozna pravljice o človeku, ki gre v svet iskat srečo - zanimivo pa, da jo najde največkrat šele, ko se vrne domov. Warum in die Ferne schweifen, das Gute liegt so nah.

Seveda narodnost v življenju ni posebna kvaliteta, ampak le dejstvo. Kvalitetna pa je evropska kulturna in narodna raznolikost. Naj se ta raznolikost ohrani, je treba negovati njene sestavne člene. Hvala bogu danes še nismo kloni evropske enolončnice.

Odpiranje oplaja vsako skupnost, zato se slovenska manjšina temu ne sme odreči. Iz eksistenčnega razloga pa se moramo obenem vprašati, ali ni bolje pustiti ta in ona vrata vsaj priprta zaradi prepričanja, ki bi danes še škodoval temu neutrenemu članu evropske raznolikosti. Kot manjšini nam je najbrž usojeno vseskozi iskati zlato pot. Seveda pa tudi lahko tvegamo plavati s tokom, se hvaliti z lastnim doprinosom evropski raznolikosti, hkrati pa se bati, kako dolgo bo ta doprinos še opazen.

Kriminal se vse bolj razrašča

Dr. Alojzij Križman, prvi povojni nekomunistični župan Maribora, je nedavno s svojo tezo, da je Maribor slovenska prestolnica kriminala in da pri tem sodelujeta tako policija kakor sodstvo, dodobra razburkal slovensko javnost. Toda namesto da bi pristojni zagnali preplah, sta ga tako sodstvo kakor policijski vrh začela obtoževati, da si domišlja in da naj svoje trditve dokaže. Gonja je šla tako daleč, da je mariborsko sodstvo zoper župana podalo ovadbo zaradi žaljive obdolžitve, razmere v Sloveniji pa so resnično vse prej ko rožnate. Zanimivo je, da to priznava tudi policija sama.

Mag. Anton Dvoršek, direktor uprave kriminalistične službe in državni podsekretar na ministrstvu za notranje zadeve, v poročilu o razmerah na področju organiziranega kriminala v Sloveniji ugotavlja, da je v državi že formirana dobro organizirana kriminalna mreža za nedovoljeno trgovino z mamili (gre predvsem za Albance, živeče v Sloveniji) in s ponarejenim denarjem (običajno izvira iz Italije). Posledica organizirane kriminalne dejavnosti je tudi vedno večje število ukradenih avtomobilov, ki običajno končajo na območjih bivše SFRJ in Sovjetske zveze, pojavljajo se ponudbe radioaktivnega in drugega strateškega materiala (radij, osmij, idr.), prostitucija se še vedno širi (lani je v Slovenijo prišlo več kot tisoč „umetnic“ iz Ukrajine, Rusije in drugih območij bivše Sovjetske zveze), Slovenija pa je postala zanimiva tudi za pranje denarja.

V Sloveniji kot državi na prehodu iz Balkana v Zahodno Evropo se zdržuje vse več članov militantnih in ekstremističnih skupin iz Bližnjega in Srednjega vzhoda, predvsem na območju Kopra in Nove Gorice kriminalisti spremljajo zadrževanje italijanskih državljanov iz dobro znanih mafijskih družin, od lani naprej pa je svoje lovke začela plesti tudi ruska mafija, ki je za nalogo navezovanja stikov z visokimi funkcionarji političnih strank in državne uprave angažirala nekdanje člane varnostnih sil bivše Sovjetske zveze. Ministrstvo za notranje zadeve sicer meni, da je Slovenija „v primerjavi s svojimi sosedami glede na stanje organiziranega

kriminala še vedno mirna država“, toda potek dogodkov kaže, da bo brez ustrezne zakonodaje in ukrepov pri zatiranju kriminala kmalu „eksplozirala“. Kriminal se namreč razrašča hitreje, kakor so kriminalisti pričakovali. Samo lani je bilo zabeleženo kar 700 kaznivih dejanj (umori, izsiljevanja, ugrabitve in pranje denarja), ki sodijo v organizirani kriminal.

Kriminalne združbe, ki so vse bolj organizirane in predrzne, skušajo pridobiti ali podkupiti tudi politike, policijo in sodstvo.

Jože Biščak

SLOVENIJA V ŽARIŠČU

Zato se povsem običajen kriminal vse bolj prepleta z gospodarskim kriminalom oziroma tako imenovanim kriminalom belih ovratnikov. Predvsem v slednje pa je dregnil dr. Alojzij Križman, mednarodno priznani znanstvenik na področju barvne metalurgije. Postopki zoper nekatere najbolj znane štajerske prestopnike se namreč običajno končajo z oprostilnimi sodbami ali pa preiskava teče (sumljivo) zelo počasi. To pa zato, ker imajo svoje politične, policijske in sodniške botre. Najboljši primer sta dve razvpiti slovenski aferi: igralniška s podjetjem HIT in mariborska s Tamom.

Parlamentarna preiskovalna komisija, ki preučuje vple-

tenost politikov oziroma nosilcev javnih pooblastil v afero Hit, je v osnutku poročila navedla šest sedanjih in bivših politikov (državni svetnik Danilo Kovačič, poslanec Janez Kopač, nekdanji minister za turizem Janez Sirše, nekdanji notranji minister Igor Bavčar, bivši poslanec Viktor Žakelj in nekdanji finančni minister Dušan Šešok), ki so (dokazano) zlorabili svoje funkcije. Zadeva pred sodiščem v Novi Gorici, kjer sodijo vodilnim Hita, pa se preveša v tretje leto in vse bolj spominja na farso. Tudi afera Tam še zdaleč ni zaključena. V poročilih kriminalistov in tajne službe kar mrgoli znanih imen s področja bančništva, politike in podjetništva, vendar se pred sodiščem še ni znašel nihče.

Agencija za plačilni promet, nadziranje in informiranje (slovenski „Rechnungshof“) že več ko tri leta z velikim trudom odkriva divje privatizacije nekdanje družbene lastnine. Ker so njeni inšpektorji pri delu zelo uspešni, so tožilstvu poslali prek 300 ovadb zoper posamezne direktorje in odgovorne zaradi kaznivih dejanj in gospodarskih prestopkov. Toda od vseh teh ovadb se je s procesom na sodišču končala samo ena, tretjina vseh ovadb pa je bodisi „izgubljena“ bodisi ni bilo v zvezi z njimi še nič narejenega. Kako naj potem imajo Slovenci zaupanje v sodstvo in policijo, da bosta obračunala s tujimi kriminalnimi združbami, ki prodirajo v Slovenijo, ko še z domačimi kriminalci in goljufivimi podjetniki ne moreta! Za primerjavo: potem ko so štirje pripadniki specialne enote slovenske policije oropali zakonca Hogler v Celovcu, je enega ujetega avstrijsko sodstvo spoznalo za krivega in ga obsodilo praktično takoj, v Sloveniji pa se proces proti drugim trem vleče že drugo leto.

Zato ni daleč od resnice trditev, da tisti, ki se drzne kritizirati sodstvo in policijo, postane najmanj osumljenec, če ne državni sovražnik. To pa se dogaja samo zato, ker so kriminalne združbe, na katerih pospešeno dejavnost opozarja tudi policija, že precej prodrle v vse pore (skorumpiranega) družbenega in državnega življenja v Sloveniji.

MENGEŠ

Sedmi rojstni dan Socialdemokratske stranke Slovenije (SDSS)

Prejšnji petek je bila v Mengšu slavnostna proslava ob sedmi obletnici ustanovitve Socialdemokratske stranke Slovenije. SDSS je ena izmed treh strank slovenske pomladi, ki so bistveno sooblikovale osamosvojitve slovenske države. Socialdemokracija ima na Slovenskem veliko in dolgo tradicijo. Na koncu 19. in začetku 20. stoletja je bil eden izmed najvidnejših predstavnikov slovenskih socialdemokratov Ivan Cankar. V času komunizma je bila stranka kot vse druge demokratične stranke prepovedana.

Na koncu 80-tih let se je na novo ustanovila. Njeni dosedanjí predsedniki od ponovne ustanovitve so bili France Tomšič, dr. Jože Pučnik in Janez Janša. Slednji je znan kot veliki prijatelj in zagovornik pravic koroških Slovencev in vseh Slovencev po svetu.

Na proslavi zadnji petek je bil poleg slavnostnega govora predsednika Janeza Janše na vrsti tudi še obširen kulturni program. Pri proslavi so tudi podelili priznanja zaslužnim pomagačem in osebnostim stranke, ki je po zadnjih javnomnenjskih raziskavah najmočnejša v Sloveniji. Pri proslavi je poleg pevskega zbora „Lubnik“ iz Škofje Loke sodeloval solist Juan Vasle, godalni kvartet bratov Feguš iz Maribora, pesnik Tone Kuntner in selska gledališka skupina KPD „Planina“ s svojo predstavo „Kaznovani soprog“. Med številno publiko so Selani želi mnogo aplavza za svojo predstavo. S strani NSKS se je proslave udeležil podpredsednik mag. Vladimir Smrtnik, EL pa sta zastopala Bernard Sadovnik in mag. Marjan Pipp

I. R.

V Selah slavita **Foltej Dovjak - Malejev** in **Katri Hribernik** osebne praznike. Iskreno čestitamo ter želimo vse najboljše!

V Bilčovsu praznuje 69. rojstni dan komercialni svetnik **Franci Gasser**. Za ta lepi življenjski jubilej mu izrekamo naše iskrene čestitke!

Na Plešerki pri Hodišah obhaja svoj 60. rojstni dan **Franc Sabotnik**. Vsem čestitkam domačih in zancev se pridružuje uredništvo NT!

V Podnu slavi osebni praznik **Folti Ogris**. Vse najboljše mu želijo prijatelji in sorodniki!

Svoj 40. rojstni dan obhaja v Bistrici pri Št. Jakobu **Kristina Rasinger**, za kar pristrčno čestitamo in želimo vse najboljše, zlasti osebnega zadovoljstva!

V Selah na Kotu slavita osebne praznike **Katja in Robi Male**. Vsem čestitkam domačih prijateljev in sorodnikov se pridružuje uredništvo NT!

Naslednje voščilo je namenjeno **Dori Simčič** s Hriba nad Baškim jezerom, ki obhaja osebni praznik. Vse najboljše!

V Št. Vidu ob Glini te dni praznuje osebi praznik **Katarina Schaflechner**. Čestitamo in vse najboljše tudi v prihodnje!

Svoj 66. rojstni dan v Selah na Srednjem Kotu obhaja **Ana Dovjak**. Za ta njen osebni jubilej ji iskreno čestitamo ter želimo vse najboljše!

Antonija Kučnik iz Šmarjete v Rožu je te dni praznovala 40.

ČESTITAMO

Dvojčici **Dragica** in **Breda** sta preteklo soboto praznovali „skupno stoletnico“. Ob srečanju z Abrahamom jima želi uredništvo Našega tednika obilo zdravja, osebne zadovoljstva ter prijetnih trenutkov v domači družbi. Na mnoga leta!

rojstni dan. Vsem čestitkam domačih in prijateljev se pridružuje Naš tednik, ki kliče slavljenci še na mnoga leta!

20. rojstni dan je v Št. Lipšu na Poleni praznovala **Andreja Petek**. Vse najboljše!

Na Ravnah obhaja svojo 30. pomlad **Dorica Lepuschitz**. Iskreno čestitamo ter želimo vse najboljše tudi še v prihodnje!

V Dobu pri Pliberku je slavila osebni praznik **Julijana Katz**. Vse najboljše!

V društvu upokojencev Podjuna slavijo sledeči člani osebne praznike: **Margareta Karner** iz Dobrle vasi, **Albertina Smolnik** iz Stare vasi in **Franciska Bajec** iz Podjune. Vsi ostali člani društva upokojencev iskreno čestitajo ter kličejo še na mno-

ga leta. Čestitkam se pridružuje NT!

Prejšnjo soboto je v Vogrčah pri Pliberku slavil svoj 77. rojstni dan **Maks Žmaucer**. Za ta lepi življenjski jubilej mu želijo vse najboljše otroci in vnuki. Čestitkam se pridružuje tudi NT!

Visoki življenjski jubilej, 70. rojstni dan, praznuje te dni v Lipi nad Vrbo **Erwin Pinter**. Za ta njegov praznik

mu iskreno čestitamo ter želimo vse lepo in dobro!

Pred nedavnim je na Komeni slavila svoj 60. rojstni dan **Marija Špenko**. Iskreno čestitamo ter želimo vse najboljše!

Dvojni praznik je pred kratkim v Mali vasi pri Globasnici slavila

Julijana Grilc. Vsem čestitkam domačih se pridružuje NT!

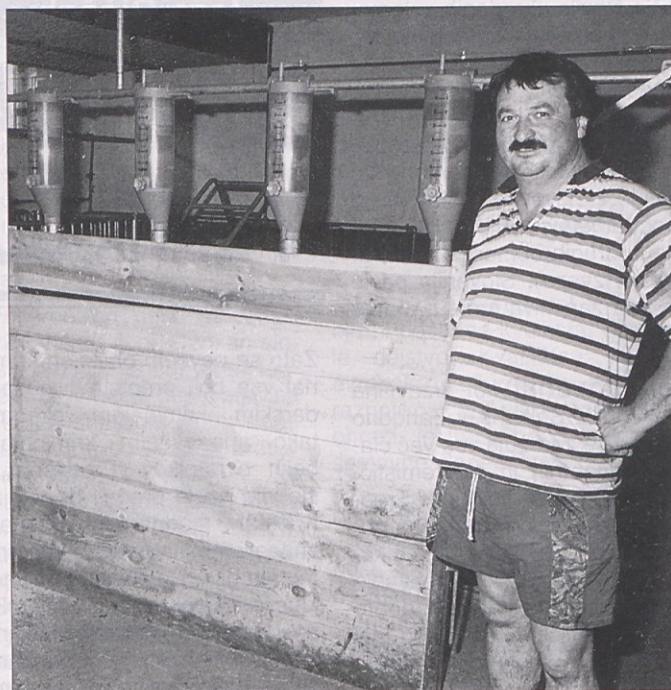
V društvu upokojencev Pliberk praznujejo sledeči člani osebna slavlja: **Albin Tomic** iz Šmihela, **Matilda Lutnik** z Blata pri Pliberku, **Alfred Kral** iz Bistrice, **Rozina Smrečnik** iz Globasnice, **Joža Anželak** iz Drveše vasi, **Antonija Kristof** iz Dolnje vasi, **Jožef Kap** z Blata pri Pliberku, **Matilda Sadovnik** iz Globasnice in **Helena Merkač** iz Šmihela. Vsem čestitkam ostalih članov se pridružuje uredništvo NT!

74-letnico je obhajal **Kristl Lajčahar**, pd. Marinjak v Kotmari vasi. Zvestemu bralcu od srca čestitamo in želimo vse najboljše!

Čestitamo **Jozanu Kaiserju** iz Šentkandolfa pri Kotmari vasi za 73-letnico. Želimo mu vse najboljše, predvsem obilo zdravja!

V Lešah pri Področici je praznovala osebni praznik **Mici Gabriel**. Vse najboljše!

ČESTITKA TEDNA

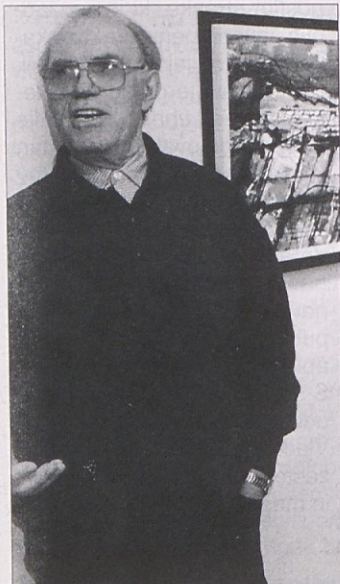

40-letnica Šimonovega Jozeja

Jozej Riedl, pd. Šimonov iz Nonče vasi, je te dni obhajal svoj 40. življenjski jubilej. Slavljenec je bil nogometnaš z dušo in s telesom, sedaj pa velja njegova glavna skrb domači kmetiji.

Čestitkam slavljenčevih staršev, sester in sorodnikov se pridružujejo Naš tednik, NSSK in Enotna lista.

Oswaldove impresije pri Joklnu

Do 5. marca si je pri Joklnu v Celovcu mogoče ogledati razstavo slik likovnega pedagoga in priznanega arhitekta Janeza Oswalda. Odprtje razstave v četrtek, 15. 2., sta glasbeno popestrila Janez Gregorič in Kristijan Filipič. Ni bilo treba mnogo besed k slikam, ki jih Janez Oswald kaže javnosti v galeriji kulturnega društva „Pri Joklnu“. Najbolj zgovorna je bila gotovo izjava Janeza Oswalda, da je zamenjal svinčnik s tubo za barve. Na slikah, med njimi tudi nekaj večjih formatov, to svojo izjavo mojstrsko dokazuje. Debele plasti barve spojijo njegov najljubši element vodo z objekti, ki jih izraža v svojih impresijah. Impresije – to je tudi naslov razstave.

Športna dejavnost v Mladinskem domu

Mladinski dom Slovenskega šolskega društva se je s svojo bogato športno dejavnostjo razvil v pravi športni center ne le za domsko srednješolsko mladino, temveč tudi za druge slovenske športnike.

Predvsem v zimskem času se v telovadnici Mladinskega doma srečujejo razna moštva na treningih, košarkarji SAK pa v telovadnici doma igrajo tudi svoje prvenstvene tekme. Seveda pa preživi svoj prosti čas v telovadnici predvsem domska mladina.

Zanjo je vzgojitelj Peter Kochutnig, ki je odgovoren za športno dejavnost v domu, pripravil vrsto zanimivih tekmovanj, o katerih vam bomo danes na kratko poročali.

Niz tekmovanj se je pričel z namiznim nogometom za nižješolce, kjer si stojita nasproti dve dvojici. K tekmovanju se je prijavilo deset dvojic, prvo mesto pa sta si priigrala Daniel Wuttej in Daniel Waldhauser pred Marjanom Polanškom in Lukasom Truppejem ter Dominikom Rozmanom in Dominikom Wieserjem. Tekmovanja višjih razredov se je udeležilo osem dvojic, kjer sta zmagala Martin Zettl in Matej Arl. Nogometni turnir za nižješolce

je bil tako rekoč odprtega tipa, saj so ga prijavila tudi moštva, katerih igralci ne stanujejo v domu. Izmed osem moštev so se izkazali kot najboljši Milan Obid, Samo Lampichler, Marko Prušnik, Goran Kalkan ter Simon Štukelj, ki je bil razglašen za najboljšega vratarja turnirja. Najboljši strelec pa je bil Lukas Truppe, ki je enajstkrat zadel v mrežo.

Prvič pa se je v Mladinskem domu zvrstil tudi turnir ulične košarke (Streetball). To je igra dveh trojk na en koš. Vsak koš šteje eno točko, zmaga ekipa, ki prva doseže 15 točk ali pa ima po 15 minutah igre najugodnejši izid.

Zmagovalci, izmed šestih moštev, so bili „stari zajci“, izkušeni košarkarji Štefan Hribar, Miha Kranjc, Simon Wein in Mirjam Žigon.

Zmagovalec v namiznem tenisu, kjer se je javilo 20 nižješolcev, je bil Lukas Truppe, drugi je postal Daniel Wuttej, tretji pa Marjan Kežar. Pri višješolcih je na turnirju sodeloval tudi legionar SAK

Edi Martini in se izkazal za najboljšega. Drugo mesto je osvojil Martin Zettl, tretje pa Nejc Jager. Pri dekletih je bila najboljša Mira Trampusch, za njo pa sta se uvrstili še Veronika Lausegger ter Tamara Wieser.

Zlati met na koš pa je bil zaključek semestralnega športnega početja v telovadnici Mladinskega doma, kjer so svojo srečo preizkusili tudi vzgojitelji ter drugi uslužbenci. Približno osem metrov od koša je bila točka, odkoder je bilo treba zadeti v koš. Da to ni tako enostavno, se je izkazalo, ko je svojo srečo poskusilo nad 60 igralcev, v prvem krogu pa so zadel le trije. Ko so se ti trije pomerili v drugo, je v črno zadel le še Nejc Jager in tako bil srečni dobitnik izvrstne nagrade – Corone Swach.

V glavnem pa velja pri vseh tekmovanjih olimpijska misel „sodelovati je vse“ in važno je, da imajo mladi v svojem prostem času smiselno sprostitev.

SEŽANA:

Uspešen nastop Kristijana Filipiča, Janeza Gregoriča in Marka Kassla

V Kulturnem centru „Srečka Kosovela“ v Sežani je bilo ob slovenskem kulturnem prazniku v torek, 6. februarja, 2. srečanje mladih glasbenikov ob meji – mdr. tudi iz Koroške.

Na koncertu, katerega je pod pokroviteljstvom občinskega sveta občine Sežana organizirala Glasbena šola Sežana, so sodelovali mladi glasbeniki iz Glasbene matice Trst, SCGV „E. Komel“ iz Gorice, Srednje glasbene in baletne šole iz Ljubljane, Državnega konzervatorija „G. Tartini“ iz Trsta in iz slovenske Glasbene šole na Koroškem. Organizator je povabil na koncert predvsem nekdanje učence slovenskih glasbenih šol iz Slovenije, Avstrije in Italije, ki sedaj nadaljujejo študij na konzervatorijih ali visokih šolah.

Zato so v imenu koroške glasbene šole zelo uspešno nastopili trije Korošci in sicer: flautist Kristijan Filipič in kitarist Janez Gregorič (prvi študira na salzburškem Mozarteumu, drugi se pa izpopolnjuje na Visoki šoli za glasbo v Gradcu) sta zelo uspešno zaigrala Iberjev Entr'acte in popularno Tico tico skladatelja Z. Abreuja.

Izvrstno se je izkazal tudi harmonikar Marko Kassl, ki je zaigral 1. stavek Sonate št. 2 W. Solotarjeva. Marko nadaljuje študij na Deželnem konzervatoriju v Celovcu pri finskem profesorju Mikeju Wärynnenu. Pred kratkim je zelo uspešno nastopil tudi v radijski oddaji celovške ORF v oddaji „Kärntner Talente – Die Meister von morgen“, kjer je prof. Wärynen predstavil dva svoja učenca.

GLASBENA ŠOLA

Polletni zaključni koncerti

Da je stopnja glasbene šole že dokaj visoka, o tem se je lahko vsakdo prepričal pretekli teden pri polletnih koncertih, posejanih po vsem dvojezičnem ozemlju. Čeprav sem prisostvoval le koncertom v Borovljah, v Modestovem domu, v Mohorjevi in v Bilčovsu, pa mislim, da smem govoriti tudi v imenu drugih oddelkov, ki jih nisem obiskal. Leta oranja ledine so torej že več ali manj mimo.

Ker sem tako imel priložnost poslušati prek 80(!) učencev, mislim, da mi nihče ne bo zameril, da niti najbolj talentiranih in pridnih ne omenim imenoma. Gotovo bodo še priložnosti, ko bodo še nastopali in ko jih bomo še srečali.

Zanimivo je bilo opaziti, da je bilo razporeženje na podeželskih koncertih precej bolj prijetno; posebno v Bilčovsu sem dobil vtis, da se ne samo starši, ampak tudi še drugi vaščani zanimajo za napredek otrok. In prepričan sem,

da bo tamkajšnja glasbena skupnost zato tudi v bodoče še tako uspešna in harmonična.

Sicer pa želim vsakemu oddel-

ku podoben razvoj, Bilčovs sem omenil le za navdih.

Andrej Feinig

ŠT. JANŽ

Ali so duše žive?

Igralec Ivo Ban nam je v aforizmu Matije Logarja Dosje odkril nekaj spominskih utrinkov iz avtorjevega življenja.

Čeprav je k&k-center v Št. Janžu vabil na neugoden dan, saj je bil vsak konec tedna v pustnem času zelo zaseden, se je zbralo kar nekaj ljubiteljev lepe slovenske besede in prijateljev znanega ljubljanskega igralca. Z užitkom in veseljem smo doživeli, kako nas je avtor (bolj kakor povprečna zavzetost igralca) odvelke v svet aforizmov in duhovitega premišljevanja o vsakdanjih problemih. „Življenje je pestro, kadar je dolgčas, človek premišljuje.“

Skupaj smo razmišljali o resničnosti, demokratičnosti, moškosti, o sebi in o prihodnosti... Na primer ob pogrebu se otrok sprašuje: „Ali so duše žive? Kje je in kakšna je duša pokojnika?“ Nekateri aforizmi so si človek celo zapomni: Šel sem vase – in zašel. Slepota kura zrno najde, petelin pa ga poje. Aforizem je plod lenega pisatelja.

Srečanje z živim jezikom iz ust dobrega igralca je vedno doživetje in vredno obiska.

Popravek

V članku o Prešernovi proslavi na Dunaju se je uredništvu pripetila neljuba napaka. Vsekakor je Prešernova proslava Slovenskega kulturnega društva Ivan Cankar na Dunaju bila brez senčne strani. Uredništvo se oprostja.

MARTIN BRECELJ

Martin Breclj, rojen 5. junija 1953 v Buenos Airesu v Argentini, gimnazijo in univerzo študiral v Trstu, poklicni časnikar, zaposlen pri Primorskem dnevniku v Trstu, občinski svetovalec v občini Devin-Nabrežina, deželni tajnik SSK.

Edina slovenska stranka v Italiji, Slovenska skupnost (SSK), je konec lanskega leta praznovala 20-letnico svoje deželne organiziranosti. Kaj je bil povod za osnovanje takšne stranke?

SSK se je resnici na ljubo rodila leta 1962 v Trstu, pred 20 leti pa je dosegla deželno razsežnost, se pravi, svoje delovanje je raztegnila v vse tri pokrajine – tržaško, goriško in videmsko, v katerih smo Slovenci v Furlaniji-Juljski krajini zgodovinsko prisotni. Toda njene korenine segajo še veliko globlje v preteklost, saj je SSK nastala z združitvijo raznih samostojnih slovenskih političnih skupin, ki so se na Tržaškem in Goriškem pojavile že takoj po 2. svetovni vojni. Še več: SSK se lahko ima tudi za zakonito naslednico političnega društva Edinost, ki je na Primorskem delovalo od leta 1874 do fašistične ukinitve leta 1928. Temeljni načeli SSK in njenih predhodnic sta v korenini vedno isti: demokracija in slovenstvo. Spričo dejstva, da živimo v narodnostno mešanem okolju, je seveda ena naših temeljnih vrednot tudi mirno sožitje. A mi se zavzemamo za sožitje in enakopravnost osnovi, za sožitje, ki ne predpostavlja brisanja ali zapostavljanja lastne identitete in ki nasprotno zahteva, da stopimo v odnos z drugimi v svoji pristnosti, v polnosti svoje narodnostne biti, bodisi kot posameznik, bodisi kot skupnost.

Kateri so bili najpomembnejši dosežki vaše stranke?

Teško bi jih strnil v nekaj besed. SSK je aktivno sooblikovala politiko Slovencev v Italiji v zadnjih desetletjih, vzpostavila je stike in enakopravnost osnovi s političnimi strankami v deželi, nastopala je na volitvah vseh stopenj od občinskih do evropskih, okrepila je stike s Slovenijo pa tudi s Slovenci drugod po zamejstvu in zdomstvu, vzpostavila je odlične odnose sodelovanja z drugimi manjšinami v Italiji in Evropi. V izvoljenih telesih in zunaj njih je vzemala stališča do vseh pomembnejših dogodkov in problemov, vzpostavila je odlične odnose sodelovanja z drugimi manjšinami v Italiji in Evropi. V izvoljenih telesih in zunaj njih je vzemala stališča do vseh pomembnejših dogodkov in problemov, vzpostavila je odlične odnose sodelovanja z drugimi manjšinami v Italiji in Evropi.

Katerih ciljev SSK ni dosegla?

Če bi se omejil na bistveno, bi rekel: predvsem to, da nam Slovincem v Italiji še vedno ni uspelo urediti svojega temeljnega pravnega statusa, tako da še vedno zahtevamo zaščitni zakon, kar je bistvenega pomena tudi za enakopravno in plodno sožitje z večinskim narodom; poleg tega pa nam ni uspelo niti ustrezno urediti odnosov znotraj naše skupnosti in si dati učinkovito organizacijsko strukturo.

Kakšni so torej odnosi z ostalimi političnimi komponentami znotraj slovenske narodne skupnosti v Italiji?

Ta hip so v veliki krizi. Do nedavnega smo Slovenci v Italiji razpolagali s t. i. Enotno delegacijo, ki so jo sestavljali predstavniki obeh krovnih organizacij civilne družbe (SKGZ in SSO) kakor tudi zastopniki političnih strank, v katerih smo bili Slovenci v Italiji organizirano prisotni (SSK, Komunistična partija Italije, Socialistična stranka Italije), ter predstavniki slovenskih organizacij iz videmske pokrajine. Šlo je za akcijsko enotnost, za občasno „stikanje vrhov“ med ideološko in tudi sicer zelo različnimi skupinami, med katerimi so zijale razdalje, kakršne so bile pač značilne za svet pred padcem berlinskega zidu. Po letu 1989, ki je prineslo tudi demokratizacijo in potem osamosvojitve Slovenije ter nenazadnje globoke spremembe v italijanskem političnem življenju, so se stara ravnovesja začela krhati in so danes dobesedno v razsulu, tako da stara Enotna delegacija danes ne more delovati niti kot začasna rešitev. Omenim naj, da se je oktobra lani v imenu Slovencev v Italiji predstavilo predsedniku republike Scalfaru med njegovim obiskom v Gorici kar 12 ljudi s povrh zelo zmedenimi in tudi nasprotujočimi si stališči, tako da je sam Scalfaro začutil potrebo, da nas pozove k večji enotnosti . . .

Za kaj se SSK trenutno najbolj zavzema?

Posebno se zavzemamo ravno za boljšo organiziranost naše skupnosti, saj smo pričrpani, da nam bo ureditev naših notranjih odnosov olajšala tudi ureditev naših odnosov z drugimi, vključno seveda uveljavitev naših pravic. SSK ponuja v tem smislu dve rešitvi, obe pa se navdihujeta pri načelu „enotnosti v raznolikosti“. Prva rešitev je t. i. „manjšinski parlament“, se pravi skupno predstavniško telo, ki naj bi ga volili na svobodnih, neposrednih volitvah, podobno kot je to pri vas storil NSKS. Drugo, a ne nujno alternativno rešitev pa tako rekoč predstavlja SSK sama. Gre za model t. i. manjšinske zbirne stranke, kakršnega poznajo recimo tudi Nemci na Južnem Tirolskem ter Francozi v Dolini Aoste in ki se je pri njih odlično obnesel.

SSK je sklenila, da izvede pošto anketo o skupnem demokratično izvoljenem zastopstvu. Kaj od nje pričakujete?

Z anketo, ki je prav zdaj v teku, smo se obr-

Martin Breclj (v sredini) v pogovoru z dr. Petrom in predsednikom SSK Marjanom Terpinom (desno).

GOST V NAŠEM TEDNIKU

nili na kakih enajst tisoč naslovov. Z njo želimo po eni strani sprožiti čim širšo razpravo med Slovenci v Italiji o ideji neposredno izvoljenega manjšinskega parlamenta ali narodnega sveta, kot mu tudi mi radi rečemo, po drugi strani pa seveda želimo ugotoviti, kaj o tem predlogu misli čim širši krog naših ljudi. Če bo odziv dober, nameravamo potem volitve res izpeljati, pa čeprav bo kak „vrh“ v naši skupnosti vihal nos.

V čem vidite za skupno manjšinsko predstavništvo največje ovire?

Idejo o neposredno voljenem narodnem svetu smo pri nas lansirali na našem zadnjem deželnem kongresu aprila 1994 in potem smo je skušali uresničiti prek dogovarjanja z drugimi komponentami naše skupnosti. A to dogovarjanje nas je samo izmučilo in ni obrodilo nobenih sadov. Kljub različnim fasadnim stališčem so namreč mnogi drugi voditelji naše skupnosti v resnici proti tej zamisli. Nekateri se boje preštevanja, drugi bi radi ohranili monopol in privilegije, ki so si jih pridobili v senci bivše Jugoslavije, tretji so sploh proti zbiranju na narodnostni osnovi, itd. Nasploh pa vidim največjo oviro v dediščini, ki nam jo je zapustila socialistična Jugoslavija. Kot ideološka država je privilegirala sebi zvesti del manjšine in s tem manjšino razklala, poleg tega pa nam je s svojo marksistično ideologijo dopovedovala, da je narodnost drugotnega pomena, češ da je najvažnejša razredna pripadnost. Žal učinki takšnih preživelih naziranj še vedno preveč obremenjujejo in hromijo našo skupnost.

In v čem največje možnosti?

Kratkoročno v obupnosti našega sedanjega položaja. Dolgoročno pa v spremenjenih zgodovinskih razmerah, v katerih smo med drugim Slovenci, tudi tisti zunaj Republike Slovenije, vendarle doživeli „svojo“ neodvisno in demokratično urejeno državo; v katerih je sožitje z „drugičnim“, pa naj bo tudi samo „virtualno“

prek televizije, vse bolj norma; v katerih smo vsi ljudje, pa naj pripadamo še tako velikemu narodu, vsaj na planetarni (a ne banalni) ravni manjšina, itd. Prepričan sem, da dozorevajo zgodovinske razmere, da bi Slovenci v Italiji dosegli večjo enotnost ob spoštovanju svoje legitimne raznolikosti. In dejansko se razlike v narodni zavedenosti med tržaškimi, goriškimi in videmskimi Slovenci, kljub zelo različni zgodovinski usodi, postopoma manjšajo in same ideološke razlike se blažijo. K vsemu temu naj dodam še okolnost, da nas tudi novi večinski volilni sistem do neke mere sili, da na volitvah nastopamo vse bolj enotno . . .

Zdaj boste imeli spet volilno preizkušnjo...

Da, 21. aprila bodo predčasne državnozbornske volitve. SSK se je odločila za levosrednjo koalicijsko, ki nastopa pod znamenjem oljke. Tu se suče večina pripadnikov naše skupnosti, saj je alternativa politična družba s postfašisti. Če sem že omenil pozitivne učinke večinskega volilnega sistema z vidika združevanja manjšine, pa moram tudi podčrtati, da je tak volilni sistem sam po sebi nenaklonjen pravici do zastopanosti manjšine v izvoljenih telesih, kakor smo že boleče izkusili v nekaterih preteklih volilnih preizkušnjah. Prav zato tudi mi postavljamo zahtevo po minimalni zajamčeni zastopanosti.

Kako ocenjujete sodelovanje SSK s koroškimi Slovenci?

Mislím, da iz povedanega dovolj očitno izhaja, kako imamo Slovenci v Italiji in v Avstriji zelo podobne probleme. Prav zato se lahko eni veliko naučimo iz izkušenj drugih. In dejansko si zlasti v zadnjih časih zelo intenzivno izmenjujemo informacije in poglede zlasti z NSKS in z EL, s katerima SSK veže dolgo in globoko prijateljstvo. Zdaj smo eni in drugi tudi pod skupno evropsko streho. Upamo, da bomo pod njo čimprej dočkali še Slovenijo, kar bo prav gotovo prineslo novo kvaliteto v življenju nas vseh.

Janko Kulmesch

GALERIJA 'ANIN V ŠMIHELU:

Vernisaža v spomin Zilanovemu Foltu

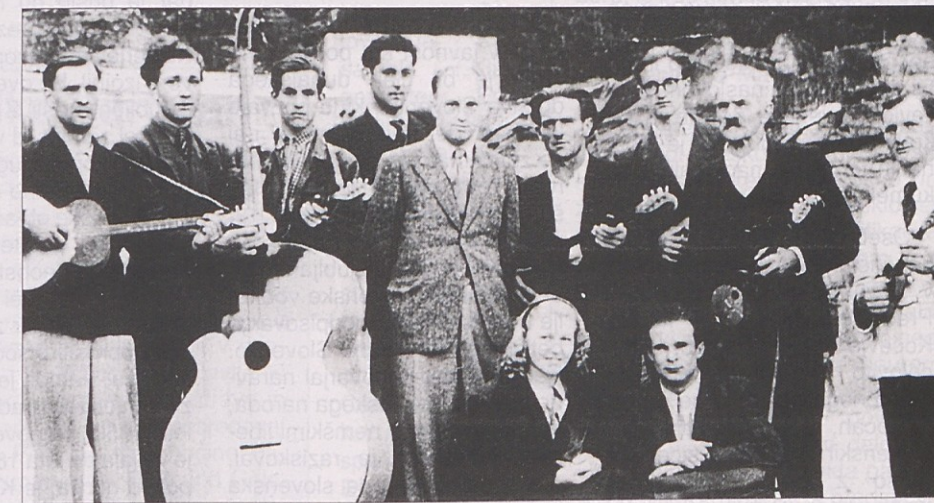
Vernisažo Foltovih slik Galerija 'anin načrtuje za 23. marec 1996.

Zavedam se, da ni običaj spominjati se kakšnega dogodka ob 85-letnici. Običajni so bolj jubileji z okroglimi obletnicami. Vendar je v življenju tako, da gre iz dneva v dan mnogo zanimivega v pozabo. Vsako leto pa umre tudi večje število živih prič polpreteklega časa. Zato je galerija 'anin v Šmihelu nad Pliberkom sklenila ob 85-letnici rojstva slikarja Valentina Mišica organizirati razstavo njegovih slik, risb in poslikanih panjskih čelnic (Folt je poslikal tudi več poljskih znamenj v Podjuni). Galerija 'anin ponovno naproša vsakega, ki ima kakšno delo Zilanovega Folta, da jih posodi organizatorju razstave Stanku Vavtiju v Šmihelu. Prosimo, da o tem seznanite tudi sosedo, če veste kjerkoli za kakšno Foltovo sliko.

Valentin Mišic se je rodil pred 85 letj dne 23. 2. 1911 na Zilanovi domačiji v Črgovičah pri Šmihelu. V šolo je hodil skupno z mojimi starejšimi brati in že tam je bil odkrit njegov talent za slikanje. To pa ni bil njegov edini talent. Uspešno se je bavil tudi kot glasbenik pri godbi na pihala slovenskega gasilskega društva v Šmihelu, kjer je igral bas-trompeto – za igranje te vrste trobil so le redki sposobni. V tamburaškem zboru Slovenskega prosvetnega društva „Peca“ pa je igral „čelobrač“. V obeh glasbenih skupinah je bil tudi instruktor pri naraščanju in to na več instrumentih.

Kot nadarjen slikar je bil seveda tudi odlični masker in je skozi celo življenje zelo rad strokovno pomagal vsem igalskim skupinam. Ko je prosvetno društvo „Peca“ okoli leta 1950 zgradilo nov oder za gledališke nastope, je Folt iz idealizma brezplačno poslikal ta oder.

Dolga leta je bil knjižničar v domačem prosvetnem društvu in je kot ljubiteljski knjigovez vse knjige brezplačno poprav-

Tamburaški zbor „Peca“ 1950 pred radijsko postajo na Križni gori – z leve: Franc Vavti, Franc Rudolf, Alfred Kral, Joža Kraut, Franci Zwitter, Valentin Mišic, Leo Kral, Stanko Vavti; spodaj: Hanzi Ogris s sekretarko.

ljal. Narodno je bil zelo trden, politično levoliberalnega nazora. Pred vojno in tudi med njo je mnogo poslušal svetovne radijske postaje (Ljubljano, Moskvo, Pariz, P.T.T. in London) in bil tako stalno na tekočem. Zmeraj je bil prepričan, da bo Hitler vojno izgubil, vojne pa do bo konec, ko bodo sovjetske čete zasedle Berlin. Ko je ob začetku vojne poljska armada tako naglo propadla in Francozi niso takoj z močnimi silami napadli Nemčije, dokler je bil Hitler s koraj celotno armado zaposlen na Poljskem, je vedel in nam govoril, da bo tudi francoska armada prej ali slej v kratkem času propadla. Kako je imel prav!

V letu 1940 po propadu Francije je med nami vladalo mnenje, da se bo Sovjetska zveza zapletla v vojno v trenutku, ko bo Hitler začel rušiti Balkan. No, tu se Foltove napovedi niso uresničile čisto točno, a vendar v precejšnji meri.

Tudi Foltu vojna ni prizanesla. Svojemu bratu Stanku je sicer omogočil pobeg v Jugoslavijo – ta je vojno preživel in postal železničar v Sloveniji, sam pa je postal po sili vojak pri nemškem letalstvu. Imel je srečo in zdrav prišel v roke Rdeče armade. Tam je nekaj mesecev kot vojni ujetnik delal v gozdarstvu v Taigi. Ker je znal slovensko, se je lahko in hitro naučil nekaj ruščine. Tako je dobil kontakt z neko mlado rusko zdravnico in jo tudi portretiral. Ta ga je priznala kot invalida in tako se je že v pozni jeseni 1945. leta lahko vrnil domov. Umril je v letu 1983 na svojem domu, kate-rega je izročil sosedovi družini Trater, ki mu je v njegovi bolezn stregla. Njegova sestra Ančka pa še živi na Dunaju.

Vernisažo Foltovih slik Galerija 'anin načrtuje za 23. marec 1996 zvečer.

Pripravil Franc Vavti,
Podgrad

„V adventu snubiti – o pustu ženiti“

Mag. Helena Ložar-Podlogar je predstavila na Ziljski Bistrici knjigo o ziljskem ženitovanju.

Knjižni prvenec priznane slovenske etnologinje „V adventu snubiti – o pustu ženiti“, sta izdali Krščanska kulturna zveza in Slovenski narodopisni inštitut Urban Jarnik, založila ga je Mohorjeva založba v Celovcu leta 1995, prireditelji (predsednik SPD Zilja prof. Urban Popotnig, zakonca Pepca in dr. Ludvik Druml ter domači pevci) pa so še v predpustnem času, dne 15. februarja, poskrbeli, da je bila knjiga predstavljena tudi domačinom. V smotrno urejenem salonu („Kulturni štali“, kot sta jo poimenovala zakonca Druml), ki je namenjen različnim kulturnim prireditvam, se je zbralo nenavadno veliko slovensko in nemško govorečih domačinov. V prijetnem vzdušju, za katerega so poskrbeli prireditelji in kot soprireditelji tudi Krščanska kulturna zveza oziroma

njen tajnik Nužej Tolmajer, je mag. Ložar-Podlogarjeva tehtno in toplo predstavila knjigo, ki jo je posvetila domačinu in narodnjaku Niku Krieglju iz Zahomca.

Helena Ložarjeva, strokovna svetnica v Inštitutu za slovensko narodopisje pri Znanstvenoraziskovalnem centru SAZU v Ljubljani, se že vrsto let ukvarja z zbiranjem in obravnavanjem šeg v slovenskem etničnem prostoru. Pred leti se je lotila tudi svatbenih šeg pri Zilji. Tradicionalna ziljska svatba, za katero je avtorica tudi na predstavitvi povedala, da sodi med najlepša ženitovanja pri Slovencih nasploh, se je do danes že močno spremenila. Starejše in bogate ženitovanske šege so prekrile mlajše, ki so oblikovno in vsebinsko veliko bolj skromne.

Že leta 1889 pa je Ja-

nez Scheinigg v uvodu svojega imenitnega dela „Narodne pesmi koroških Slovencev“ poudaril, da so Ziljanci ohranili najmanj popačene šege, običaje in noše. Zato ni naključje, da so ziljsko „vasciti“ opisovali in obravnavali različni avtorji. Ložarjeva je v prvem delu kritično pretresla njihove prispevke in ugotovila tudi nekatere netočnosti ali celo izkrivljanje podatkov.

V drugem delu „Ziljska svatba v spominu Ziljanov“ pa je podala doslej najpopolnejši opis svatbe pri Slovencih nasploh. V knjigi in na predstavitvi je posebej poudarila, da se tako kot pri drugih koroških, tudi v ziljskih svatbenih šegah pojavljajo prvine, ki so značilne za zahodnoalpski kulturni prostor, ne glede na različne narodnostne skupnosti.

Marija Makarovič

Prvi občni zbor SKD „Vox“

Znana vokalna skupina „Vox“ iz Pliberka je na svojem prvem občnem zboru, ki je bil v sredo, 14. 2. 1996, v župnišču v Pliberku, izvolila novi odbor.

Po pozdravu prvega predsednika Danila Katza je Nužej Tolmajer v imenu KKZ čestital vokalni skupini za njeno dejavnost. Med drugim je dejal, da je potrebno, da se podpira delo z mladino, kajti „dandanes šport že zelo vpliva na kulturno delovanje“.

Nagovoriti mladino pa je tudi glavni cilj skupine „Vox“. Njen program vsebuje slovenske narodne pesmi, angleške popevke, spirituale itd.; tako hočejo člani skupine nuditi ljudem nekaj novega, zanimivega in s tem nagovoriti čimveč mladine.

Na občnem zboru se je vokalna skupina „Vox“ zahvalila tudi pliberškemu župniku mag. Ivanu Olipu, ki je dal skupini možnost, da uporablja prostore v obnovljenem župnišču.

Odbor: Predsednik: Danilo Katz; podpredsednik: Marko Čik; tajnik: Daniel Košutnik; namestnica: Gitka Opetnik; blagajničarka: Angelika Wautsche; namestnik: Marko Thaler; voditeljica skupine: Traudi Lipusch; preglednika: Annemarie Wautsche in Norbert Lipusch.

MOJCA JENKO

KULTURNO PISMO IZ SLOVENIJE

Peter Kozler (1824–1879), kočevski Slovenec, je bil velik zagovornik zedinjene Slovenije. Z Antonom Globočnikom je domnevno določil barve slovenske nacionalne zastave; poskrbel pa je tudi za izdelavo in natis zemljevida z naslovom Zemljevid Slovenske dežele in pokrajin (leta 1853), ki je eden naših temeljnih nacionalnih dokumentov.

Osebnost Petra Kozlerja končno dobiva ustrezno mesto v slovenski narodni zgodovini. Pred nedavnim so v Muzeju Kočevje odprli razstavo, katera celovito predstavlja tega pomembnega moža, ki se je rodil v Kočah, v eni najstarejših – slovenskih – vasi na sicer pretežno z Nemci poseljenem Kočevskem. Petrov oče je bil uspešen trgovec, tako da je lahko sina med šolanjem gmotno

podpiral. Po gimnaziji v Ljubljani je namreč študiral logiko v Padovi, fiziko v Paviji, leta 1846 pa je dokončal pravo na Dunaju.

Mladi Kozler je zgodaj stopil v javnost kot politik. Leta 1848 je bil član dunajskega društva Slovenija, ki je pozvalo kranjske deželne stanovce, naj se zavzemajo za slovenske narodne pravice; bil je tudi član študentske delegacije, ki je 12. maja istega leta s Franom Miklošičem prišla v Ljubljano, da bi spodbudila slovenske voditelje k množičnemu podpisovanju peticije za Zedinjeno Slovenijo. Ker je Kozler zagovarjal naravne pravice slovenskega naroda, je prišel v spor z nemškimi liberalci. Natančno je raziskoval, „kako daleč beseda slovenska seže“ – torej meje Slovencev v Istri, na Goriškem, Koroškem in Ogrskem; slovensko etnično

mejo je opisal v Kratkem slovenskem zemljepisu (1854).

Čeprav Kozler ni bil ne geograf ne kartograf, se je že kot mladenič lotil svojega življenjskega projekta – novega zemljevida slovenskega ozemlja. Za okoli 5000 slovenskih krajevnih imen je moral zbrati podatke ali pa le-te preveriti. S pomočjo sodelavcev mu je šlo delo dobro od rok. Že leta 1849 naj bi odtisnili bakreno ploščo z zemljevidom slovenskih narodnostnih mej. Vendar je prišlo do nepredvidenih zapletov: bakrorezec je z vsem Kozlerjevim rokopisnim gradivom izginil. Po dveh letih so vse izgubljeno našli. Z nekaj dopolnil je šel zemljevid v tisk z letnico 1853. A zopet ni ugledal luči sveta, saj so celotno naklado tedanje avstrijske oblasti zaplenile in zapečatile z utemeljitvijo, da predstavlja neobstoječo slovensko deželo in ruši zvezo avstrijskih dežel. Avtor zemljevida pa kljub oprstilni sodbi vojaškega sodišča, kamor je bil poklican, zaplenjenega gradiva ni dobil do leta 1856, prepoved prodaje pa je veljala do leta 1860. Ko je prepoved minila, je Kozler naklado prodal knjigarnarju Georgu Lerherju. In zopet so se dvignile oblasti: policijsko ravnateljstvo v

Ljubljani je prodajo znova prepovedalo. Tako je bil zemljevid, ki nosi letnico 1853, dostopen javnosti šele leta 1861.

Kozlerjev zemljevid je prvi kartografski prikaz etničnega ozemlja s slovenskimi geografskimi imeni, ki obsega vso Koroško, Kranjsko in Primorsko z vključno kvarnerskimi otoki. Za tedanje oblast je bil sporen, ker „se je prestrašila, ko je opazila, da je slovenskega naroda toliko na svetu“.

Zasluga pa Peter Kozler nima le za znameniti zemljevid, zaradi katerega so ga leta 1866 sprejeli v rusko geografsko društvo v St. Petersburgu. Tudi sicer je bil zelo aktiven član tedanje slovenske družbe: med vsemi Slovenci je najpopolneje raziskoval praktične možnosti nastanka in obsega kraljestva Slovenija z lastnim deželnim zborom. V kranjskem deželnem zboru je bil 1867-77 poslanec, 1868-77 pa tudi namestnik deželnega glavarja; zavzemal se je za uvedbo slovenščine v šole.

Na srečo se časi spreminjajo in zgodovinski spomin je smel obuditi k ponovnemu življenju še enega velikega Slovenca.

„Evgen“ – tako se imenuje lutkovna predstava, ki jo je naštudirala skupina SKD Celovec „Mi smo mi“. Režiser lutkovne predstave je bil Tine Varl.

Nekaj utrinkov s srečanja mladinskih odrskih skupin

Pred nedavnim se je kar na štirih odrih v Celovcu odvijal festival mladinske lutkovne in gledališke dejavnosti na južnem Koroškem.

Nastopalo je deset odrskih skupin in to hkrati na različnih lokacijah.

Pri vseh treh predstavah, ki sem si jih ogledal – „Jurka“ (otročka gledališka skupina iz Dobre vasi, režiserja Rozman in Militarov), „Vilinček z lune“ (gledališka skupina iz Kotmare vasi, režija Gordana Schmidt) in „Že, že, kaj pa poklic“ (mladinska gledališka skupina iz Sel, režija Franci Končan) – sem bil presenečen nad kakovostjo režije in pridnostjo posebno glavnih akterjev. Morda najlepši, najbolj poetski tekst si je izbrala kotmirška skupina, „Vilinček“ (izraelskega?) avtorja Bena Minolija; samo že s svojo navzočnostjo „Vilinček“ na odru razneži celotno dogajanje.

Hiter, duhovit humor, poln deloma tudi izrazito koroških začimb, je v ospredju igre „Jurka“ otroške gledališke skupine iz Dobre vasi, kostumi (zmaj!) in tudi glasba so enkratno originalni. Prav tako globokoumno je razmišljanje kralja o strasti po oblasti, ko modruje: . . . ja tako bo

res najboljše . . . ker za oblast se vedno kolje . . .

Otroška čistost pa pride do izraza pri igri „Že, že, kaj pa poklic?“ mladinske gledališke skupine iz Sel. Igra je prežeta z dovtipi na sodobno politiko: od „volilnih laži“ kraljev do intrig in oblastiželjnosti njihovih „zaupnih prijateljev“.

Poleg tega so se še predstavili gledališka skupina KPD „Planina“ iz Sel („Kaznovani soprog), otroška gledališka skupina Šmarjeta v

Rožu („Marjetica in zmaj“), Otroška gledališka skupina KKD Vogrče („Mačeha in pastorka“), Otroška gledališka skupina Žvabek („Mala čarovnica, ki ni mogla biti zlobna“), Mladinska skupina SPD „Radiše“ („Kapitan Pipfox“), in Lutkovna skupina KPD „Šmihel“ („Je zemlja naša last?“).

Prej, v četrtek zvečer, pa je bila na odru Celovškega ansambla („Klagenfurter Ensemble“, Südbahngürtel 24, otvoritev festivala z lutkovno igro „Evgen“ Tankreta Dorsta. Izrazite, melanholične lutke skupine „Mi smo mi“ iz Celovca že nakazujejo brezuspešno iskanje Evgena, ki želi najti resničnega človeka.

mag. Andrej Feinig

LIBUČE:

94 let Milke Hartman

Pred dnevi, točneje, 11. februarja 1996, je v Libučah praznovala Milka Hartman, naša pesnica z „Libuškega pula“, 94-letnico svoje življenjske poti.

Med številnimi obiskovalci in čestitkami so bili tudi predsednik in tajnica Društva slov. pisateljev, prevajalcev in publicistov v Avstriji Herman Germ in Anita Hudl, v imenu SPD „Edinost“ v Pliberku je slavljenci čestital predsednik Jožko Hudl, pozdrave in čestitke MePZ „Podjuna“ pa ji je posredoval predsednik Milan Piko. Mestno občino Pliberk je zastopal župan mag. Raimund Grilc.

Vsi ti obiski in čestitke pa so bili le skromna oddolžitev za njeno veliko ljubezen in delo za slovensko besedo, pesem in narod sam.

Akademik profesor dr. Tine Logar – osemdesetletnik

Akademik prof. dr. Tine Logar (rojen 11. februarja 1916) je po Franu Ramovšu najizrazitejši slovenski dialektolog. Deloval je kot profesor za dialektologijo in zgodovinsko slovnico slovenskega jezika na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani, bil pa je tudi zelo aktiven sodelavec dialektološke sekcije Inštituta za slovenski jezik pri Slovenski akademiji znanosti in umetnosti v Ljubljani.

Kot raziskovalec govorjene besede je prebil mnogo časa na terenu. Slovenski prostor doma in v zamejstvu v Italiji, Avstriji in na Madžarskem je prehodil ali prekolesaril od Porabja do Jadrana, od Zilje do Bele krajine in za Slovenski lingvistični atlas zapisal nad 200 govorov (31 njegovih razprav je posvečenih koroškimi govorom).

Od leta 1960 je sodeloval pri mednarodnem raziskovalnem programu Slovenski lingvistični atlas (OLA). V atlasu, ki zajema govore slovanskih jezikov v izbranih informacijskih točkah, je tudi 25 slovenskih govorov – med njim koroški govori iz Breznice pri Št. Jakobu v Rožu, s Kneže in iz Potoč na Zilji. Logarjevi opisi govorov na skrajni jezikovni meji so posebno dragoceni, saj domače govore tam največkrat obvladajo le še starejši ljudje.

K Logarjevimi temeljnimi delomi sodijo še naslednje publikacije: Slovenska narečja (1975), Fonološki opisi govorov, zajetih v OLA (1981); Karta slovenskih narečij (1993; z J. Riglerjem), Slovenska narečja (1993; s štirimii kasetami) in kasetna Brižinski spomeniki, na kateri je jezikovna podoba slovenščine v 10. stoletju.

Dialektološki simpozij. Ob 80-letnici akademika prof. dr. Tineta Logarja je vabila mariborska Pedagoška fakulteta na 1. mednarodni dialektološki simpozij. Na zborovanju, ki je bilo 9. in 10. februarja na Univerzi v Mariboru, je več kot 30 slavistov in dialektologov predstavilo aktualno stanje slovenskega dialektološkega preučevanja v Sloveniji, na Madžarskem, v Italiji in Avstriji.

V bogatem programu je bilo predstavljeno tudi raziskovalno delo avstrijske slavistike. Vicerektor celovške univerze prof. dr. Gerhard Neweklowsky je predaval iz zgodovine klasifikacije slovenskih narečij na Koroškem in novih nalogah slovenske dialektologije, ki naj bi, kot meni, močnejše preučevala tudi pojave, ki so rezultati dolgotrajnega jezikovnega stika. Dr. Herta Maurer Laussegger je poročala o videodialektološkem zapisovanju govorov na Koroškem, dialektološko delo graškega raziskovalnega projekta pa je orisal dr. Ludvik Karničar, ki je predstavil svojo tipologijo izoleks v koroških slovenskih narečjih. Simpozij so slavisti zaključili z ogledom videofilma z Djekš.

PETEK, 23. februar
Kulturna obzorja

SOBOTA, 24. februar
Od pesmi do pesmi –
od srca do srca

NEDELJA, 25. februar
6.30–7.00 Dobro jutro
na Koroškem – duhov-
na misel (Dorica Lepu-
schitz)
18.00–18.30 Dogodki in
odmevi

PONED., 26. februar
Jubilej slovenskega
koroškega združenja.
Majhen narod s
krepkimi gospodarskimi
temelji.

TOREK, 27. februar
Partnerski magacin.

SREDA, 28. februar
Glasbena sredo.
Večerna 21.04–22.00
Dr. Franz Anton Mesner
in njegova srečanja z
Mario Thereso von Para-
dis in W. A. Mozartom.

ČETRTEK, 29. februar
Rož – Podjuna – Zila

PETEK, 1. marec
Kulturna obzorja

**DOBER DAN,
KOROŠKA
ORF2**

**NEDELJA
25. februar '96, 13.30**

**PONEDELJEK, 26. februar 1996
TV SLOVENIJA 1, ob 16.20**

Ob zibelki evropske kulture 500 let pred Kristusovim rojstvom so v antični Grčiji bili evropskemu gledališču rojenice, imenitni dramatik. V času, ko je v klasičnih Atenah z nadvlado plemičev z oligarhijo prvič pometla demokracija, je Ajshilos napisal tragedijo o Prometeju, ki je bogovom ukradel ogenj. Za to dejanje, ki je po grški mitologiji bilo začetek vzpona človeškega rodu, je bil od bogov kaznovan, priklenil so ga na skalo.

Po tej klasični predlogi je Marjan Štiker z mladimi, združenimi v gledališču „Trotamora“, leta 1993 uresničil razburljivo gledališko predstavo „Uklenjeni Prometej“. Strnjen televizijski posnetek predstave – kamera: Miha Dolinšek – s katero je režiser znova razveljavil tradicionalne gledališke zakonitosti, obenem pa odprl novo stran vrhunskega gledališkega amaterizma med koroškimi Slovenci, boste gledali v oddaji „Dober dan, Koroška“.

Sobota, 24. februar

ŠT. JAKOB V ROŽU

Predavanje: Hlevi za prosto rejo goveda: živalim primerno načrtovati, poceni graditi
Referent: dipl. inž. Günther Egger, svetovalec za gradnje hlevov, štajerska kmetijska zbornica
Kdaj: od 9. do 12. ure
Kje: regionalni center
Prispevek: S 80,–

OBIRSKO

Koncert „Od Pliberka do Traberka“
Čas: ob 19.30
Kraj: gostilna Kovač na Obirskem
Nastopajo: Vokalni oktet „Tro Prevalje“, Mešani pevski zbor „Srce“, Dobri vas, Moški pevski zbor „Valentin Polanšek“, Obirsko, Moški pevski zbor „Vres“, Prevalje
Prireditelj: ZKO Ravne-Dra-vograd, SPZ, KKZ in SPD „Valentin Polanšek“

ČEPIČE

Občni zbor Podjunskega strojnega krožka
Čas: ob 9. uri
Kraj: gostilna Juenna v Čepičah
Prireditelj: Strojni krožek Podjuna

Nedelja, 25. februar

BRDO

Čarobni piskrč (Ziljska pravljica)
Kraj: Brdo (ljudska šola)
Čas: ob 11. uri
Nastopa: Lutkovna skupina „Pikca“ z Zile

GLOBASNICA

Čarobni piskrč (Ziljska pravljica)
Kraj: kulturni dom
Čas: ob 15. uri
Nastopa: Lutkovna skupina „Pikca“ na Zilji

ZAHOMEČ

Koroško prvenstvo in XXXVIII. skoki za Ziljski pokal na 30 in 75 m škalalnici
Čas: ob 11. uri

Četrtek, 29. februar

ŠMIHEL

Otroška zdravnica odgo-varja – prehrana, cepljenje, infekcijska obolenja, preventiva
Predavateljica: dr. Marta Stadler-Rutar, otroška zdrav-nica
Kraj: v farni dvorani
Čas: ob 19.30
Prireditelj: KPD Šmihel

CELOVEC

Predavanje dr. Hannah Fi-scher o Anni Freud (nem.)
Čas: ob 19.30
Kraj: Pri Joklnu, Badgasse 7
Prireditelja: Založba Drava in KD pri Joklnu

Petek, 1. marec

ŽELEZNA KAPLA

Sladkarije – marmelade – želeji – proizvodnja v kmečkem gospodinjstvu
Splošno: kvaliteta, dovoljeni dodatki, pravilno označeva-nje, prodaja, trženje
Praksa: praktično pridobiva-nje marmelade, pokušanje in ocenjevanje
Referentka: Anni Kremser (bio kmetica, Štajerska)
Kdaj: od 9. do 12. ure
Kje: gostilna Podobnik, Bela pri Železni Kapli
Prispevek: S 50,–
Soprireditelj: „Coppla Kaša“

ŠT. JANŽ

Parodija starih popevk „Moški – ljubezen – strast“
Izvajajo: Katrin Weber, Tho-mas Pohl, David Wagner (kla-vir) in Heideleinde Leutgöb (režija)
Čas: ob 19.30
Kraj: k&k center v Št. Janžu

LOČILO

Predavanje: Rakasto obo-lenje – rak na debelem čre-vesu
Predavatelj: dr. Dušan Schlapper
Čas: ob 19.30
Kraj: Posojilnica na Ločilu
Prireditelj: SPD „Dobrač“ na Brnci

ŠT. JAKOB

DUMA LEVANTINA
Jasne Knez
Pesmi španskih Židov
Čas: ob 20. uri
Kraj: farni dvorani
Prireditelj: SPD „Rož“

ŠT. JAKOB

Tečaj angleščine (10 x po 90 min.) (nadaljevanje in za začetnike)
Vodi: mag. Katarina Zabltnik
Čas: ob 16.30 za otroke (pri-spevek: 800,–); ob 18.30 za odrasle (prispevek: 800,–)
Kraj: Regionalni center

CELOVEC

Predstavitve knjig „Schwarzweiße Geschich-ten“ in „Gedichte – Pesmi – Canti“ Janka Messnerja. Av-tor sam bo bral pesmi in pro-zo. Glasbeni okvir: Kristijan Filipič (flavta) in Janez Grego-rič (kitara).
Kraj: Pri Joklnu, Badgasse 7
Prireditelja: Založba Drava in KD pri Joklnu

Sobota, 2. marec

BILČOVŠ

Občni zbor slovenskega prosvetnega društva „Bilčovš“
Čas: ob 20. uri
Kraj: pri Miklavžu v Bilčovsu

VOGRČE

Veseloigra v treh dejanjih: Moč uniforme
Čas: ob 19.30

Kraj: pri Florjanu v Vogrčah
Nastopa: Igralska skupina KKD Vogrče
Prireditelj: KKD Vogrče

RADIŠE

Diapredavanje: „Radiše – z vidika priseljence“
Predava: Inge Strauß
Kraj: v kulturnem domu
Čas: ob 19. uri
Prireditelj: SPD „Radiše“

SVEČE

Videofilm: „Narečje pod Vrtačo – mlini in žage“ in „Barbara, Lucija, pomoj – mlini na Djekšah“
Čas: ob 19.30
Kraj: v stari šoli v Svečah
Prireditelj: SPD „Kočna“

Nedelja, 3. marec

RADIŠE

Čarobni piskrč (Ziljska pravljica)
Kraj: kulturni dom
Čas: ob 10.30
Nastopa: Lutkovna skupina „Pikca“ z Zile

KOTMARA VAS

Veseloigra v treh dejanjih
Moč uniforme
Čas: ob 14.30
Kraj: v farni dvorani v Kotma-ri vasi
Nastopa: Igralska skupina KKD Vogrče

RAZSTAVA

ROŽEK

Giselbert Hoke – litografsko delo
Odprta od srede do nede-lje, od 15. do 18. ure, do 25. 2. 1996
Kje: Galerija Rožek

CELOVEC

„Impresije“ dipl. inž. Janeza Oswalda
Kje: Pri Joklnu, 1. nadst. Razstava bo na ogled do 5. 3. 1996

BEGUNJE

Razstava slik Saše Habernik
Kje: Galerija Avsenik

OGLAS

**VODILNO
PODJETJE**

za distribucijo
reklamnih katalogov
po slovenskih
domovih, „Vision“,
vas vabi
k sodelovanju.

Telefon:
00386 / 63 412 255
g. Glavnik

Telefon doma:
00 386 / 63 441 459

**DOM
V TINJAH**

v soboto, 24. februarja,
od 9. do 17. ure
Dan čebelar in čebe-
larjev v Tinjah
Predavateljica: dipl. dr.
Janez Jelenc in Marko
Debevec

v soboto, 24. februarja,
od 13. do 17. ure
Obrezovanje sadnega
drevja
Predavatelj: dipl. inž.
Ernst Dragaschnig

v nedeljo, 25. februarja,
ob 11. uri
Srečanje bivših učen-
cev tinske kmetijske
šole ob 40-letnici
letnika 1955/56

v torek, 27. februarja, ob
19.30
Pozitivno živeti
Predavateljica: Rosalie
Stornig

v četrtek, 29. februarja,
ob 18. uri
Jezikovni tečaj sloven-
ščine za napredujoče
Voditelj:
rav. Mirko Srienč

od petka, 1. marca, od
18. ure do nedelje, 3.
marca, do 13. ure
Moliti za dušo in tele-
som
Voditeljica: Elisabeth Ko-
der in Paul Hintner

od petka, 1. marca, od
18. ure do nedelje, 3.
marca, do 13. ure
Duhovne vaje za može
„Kako danes živeti
evangelij?“
Voditelj: Stane Kerin

od sobote, 2. marca, od
15. ure do nedelje, 3.
marca, do 17. ure
Seminar: Tehnika
učenja
Voditelj: Karl Philipp
Maurer

Izobraževalna poto-
vanja 1996:

od ponedeljka, 22. aprila
1996
do sobote, 27. aprila
1996

ROMARSKO POTO-
VANJE V RIM
Spremljevalca: p. prof.
dr. Iwan Sokolowsky,
Rim–Dunaj in Jože Ko-
peinig, Tinje

od sobote, 4. maja
1996
do petka, 17. maja
1996
ROMANJE V LURD IN
FATIMO
Spremljevalec: žpk. V.
Gotthardt

RAZNO

JEZIKOVNE POČITNICE

za mlade od 10. do 16. leta od 30. junija do 20. julija '96 v Novem mestu

Prijave sprejema: Krščanska kulturna zveza, 10.-Oktober-Str. 25, 9020 Celovec, tel. 0463 / 51 62 43

Naša ponudba: tri ure pouka dnevno (razen v soboto in nedeljo) – skrbno izdelan učni program, prirojen potrebam otrok – polna integracija v vestno izbrano družino z otroki v isti starosti – ves čas tečaja oskrba in pomoč našega spremljevalca – spoznavanje dežele in ljudi na kratkih izletih – možnosti za šport in razvedrilo, srečanje z mladimi – prevoz v Novo mesto in nazaj.

PODIJSKA DISKUSIJA

na temo

„Avstrija – Slovenija, sosedstvo z velikimi gospodarskimi možnostmi?“

Sodelujejo:

dr. Christof Zernatto, dipl. ekom. Janko Deželak, dr. Arnulf Schatzmayr, dipl. trg. Joza Habernik

Vodja diskusije: dr. Roland Grlic

Čas: torek, 27. 2. 96, ob 19. uri

Kraj: v Domu prosvete „Sodalitas“ v Tinjah

Prireditelji: Slovenska gospodarska zveza, Zveza-Bank, Po-sojlnica-Bank

Izseljenci, pozor!

Bivše izseljence, ki doslej še niso napravili prošnje oziroma prijave na Sklad za žrtve nacizma (Nationalfonds der Republik Österreich für Opfer des Nationalsozialismus, A-1017 Wien, Parlament), opozarjamo, da to še vedno morejto narediti. Potrebne for-

mularje ima Zveza slovenskih izseljencev v Celovcu, Tarviser Str. 16/1, kjer je v ponedeljkih in četrtek od 9. do 12. ure možno dobiti tudi pojasnila in nasvete za pravilno izpolnjevanje vprašalnikov. Svetujemo, da se teh možnosti poslužite do konca meseca januarja.

Zveza slovenskih izseljencev

Petek, 1. marca 1996, od 18. do 22. ure, sobota, 2. marca 1996, od 9. do 17. ure

Schüblerjeve soli – mineralne snovi za življenje (seminar v nemščini)

Kraj: Regionalni center Št. Jakob, farna dvorana

Rok prijave: do torka, 20. februarja 1996

Zveza slovenskih žena vabi na petdnevno potovanje v Pariz

od 18. do 22. marca 1996

Cena: 4300,- šil.

Prijave sprejema Milka Kokot, tel. 0463 / 51 43 00-40

Hiša, kjer se da živeti in kjer se človek dobro počuti. Vsakdo si jo lahko privoščiti.

Na južnem obrobju celovškega mesta v občinskem območju Žihpolje

Enodružinska hiša, 127 m² stanovanjske površine, okoli 500 m² lastnega zemljišča, masivna gradba z opeko v sončni legi. Pospeševanje stanovanjske gradnje od 740.000,- naprej. Lahko še sami primete za delo ali pa kar prevzamete ključ. Za pomladansko zbujanje od 2,3 milijona šil. naprej.

Čakata še dve zemljišči, da ju odkupite.

Primer:

zemljišče	368.500,-
popolnoma dograjena hiša s kletjo	2.509.000,-
znesek	2.877.500,-
zakonska dvojica (pod 35 let) z 2 otrokoma	
pospeševanje stanovanjske gradnje	885.000,-
znesek	1.992.500,-

**LINDWURM-IMMOBILIEN
TREUHANDGESELLSCHAFT MBH**
Kardinalschütt 9
9020 Klagenfurt
Tel.: 0463 / 50 27 58
Faks: 0463 / 50 11 60 - 20

IMPRESUM

NAŠ TEDNIK – Lastnik (založnik) in izdajatelj: društvo „Narodni svet koroških Slovencev“, ki ga zastopata predsednik Nante Olip in predsednik tajnik Franc Wedenig, 9020 Celovec, 10.-Oktober-Straße 25/IV.

Uredništvo: mag. Janko Kulmesch (glavni urednik), Silvo Kumer (namestnik glavnega urednika), Franc Sadjak (urednik), Marjan Fera (fotograf), Karl Sadjak (oglasni oddelek), vsi: 9020 Celovec, 10.-Oktober-Straße 25/IV.

Tisk: Mohorjeva tiskarna, 9073 Viktring, Adi-Dassler-

Gasse 4, telefon 0463/292664. **NAŠ TEDNIK** izhaja vsak petek. Naroča se na naslov: Naš tednik, 10.-Oktober-Straße 25/IV, 9020 Celovec; telefon uredništva, uprave in oglašnega oddelka: 0463 / 51 25 28. Telefaks: 0463 / 51 25 28 - 22.

Letna naročnina: Avstrija 440,-; Slovenija 3000,- SIT; ostalo inozemstvo 750,- šil.; zračna pošta letno 1000,- šil.; posamezna številka 10,- šil.; Slovenija: 100,- SIT.

Zvezna gimnazija in Zvezna realna gimnazija za Slovence v Celovcu

sporoča:

1. Prijavni rok za vpis v 1. razred in višje razrede ZG in ZRG za Slovence v Celovcu se prične v **ponedeljek, 19. 2. 1996**, in traja do **četrтка, 29. 2. 1996**. Uradne ure so dnevno od 7.30 do 12. ure in od 13. do 16. ure, ob petkih od 7.30 do do 13. ure. Ob prijavi za sprejem je treba predložiti ravnateljstvu spričevalo prvega semestra 4. razreda ljudske šole, rojstni list in dokaz avstrijskega državljanstva.

2. V naslednjih mesecih bo vodstvo ljudske šole javilo gimnazij učni uspeh učencev, ki so se prijavili za vstop v gimnazijo. Nato bo ravnateljstvo gimnazije pravočasno obvestilo starše o sprejemu učenca oz. o potrebnih sprejemnih izpitih. Ti izpiti bodo v sredo, 3. julija 1996, in v četrtek, 4. julija 1996.

3. Za vstop v višje razrede veljajo podobna pravila. Priporočljiv je v tem primeru razgovor z ravnateljem. Prestop iz glavne šole v gimnazijo je možen.

4. V okviru šolske avtonomije bo vpeljan v šolskem letu 1996/97 glasbeni razred (3 ure namesto 2 uri glasbene vzgoje). S posebnim sprejemnim pogovorom naj bi otrok pokazal svojo usposobljenost za obisk tega razreda. Šola priporoča tudi učne instrumente. Pričakujemo, da bodo vsi dijaki, ki se bodo javili za glasbeni razred, obiskovali tudi zborovsko petje (2 uri tedensko).

Prijave za sprejem v gimnazijo lahko opravite osebno v šolski pisarni ali pa pišete na naslov: Zvezna gimnazija in zvezna realna gimnazija za Slovence v Celovcu, Prof.-Janežič-Platz 1, 9020 Celovec/Klagenfurt.

dv. sv. dr. Reginald Vospersnik, ravnatelj

Višja šola za gospodarske poklice v Št. Petru

Vpisovanje v Višjo šolo za gospodarske poklice in v Gospodinsko šolo bo letos od 19. do 29. februarja.

Gospodinska šola je smiselna alternativa k politehničnemu letniku in je močno življenjsko orientiran zaključek obveznega šolanja. Zato daje poseben poudarek praktičnim predmetom: računalništvu, obdelavi besedil, kuharstvu in strežbi, gospodinjstvu, predelavi tekstilij.

Višja šola za gospodarske poklice vodi v petih letih do mature in s tem odpre pot na Pedagoško akademijo in na vse univerze. Kot poklicno izobraževalna šola pa seveda tudi omogoča neposreden vstop v poklicno življenje v gostinskih, trgovinskih, bančnih, pisarniških ipd. službah. Po uvedbi šolske avtonomije pa ima izobraževalna smer poseben poudarek na turizmu in gostinstvu.

Pogoji za sprejem: Uspešno zaključena 8. šolska stopnja na ljudski šoli, glavni šoli ali gimnaziji. Vsaj osnovno znanje obeh deželnih jezikov. Za Višjo šolo sprejemni izpit, ki bo na šoli v četrtek, 4. julija 1996.

Prijave so možne osebno v šolski pisarni, po pošti ali po telefonu. Tiskovine za prijavo so na voljo v šolski pisarni, ki je vsak dan odprta od 8. do 15. ure, v sobotah do 12. ure, ali pa pri poklicnem svetovalcu na vaši šoli. Izpolnjene prijavnice oddajte osebno ali pa jih pošljite na šolski naslov vsaj od 29. februarja 1995. Priložite originalno polletno šolsko obvestilo ali od ravnatelja potrjen prepis.

Naslov: Višja šola za gospodarske poklice, Št. Peter 25, A-9184 Št. Jakob, telefon 0 42 53 / 27 50, faks 27 50 15

dr. Janko ZERZER, vodja šole

Dvojezična zvezna trgovska akademija

Šola z evropskim izobraževalnim profilom

POT DO USPEHA

Šola nudi, kot druge trgovske akademije, solidno gospodarstvo in splošno izobrazbo.

Značilnosti Dvojezične zvezne trgovske akademije:

- bilingvalni pouk (nemščina, slovenščina)
- pouk tujih jezikov (angleščina, italijanščina)
- mednarodna šolska partnerstva
- stiki s šolami in podjetji v prostoru Alpe-Jadran

Po 5 letih izobraževanja naša šola omogoča:

- maturo
- pravico do študija
- obrtne upravičenosti
- EU diplomu

Sprejemni pogoji: Zaključek 4. razreda glavne šole ali gimnazije, uspešen zaključek sprejemnega izpita.

Prijave od 19. do 24. februarja 1996. Sprejemni izpit 4. 7. 1996.

Prijavnice dobite v ravnateljstvu Dvojezične zvezne trgovske akademije, 9020 Celovec, Trg prof. Janežiča 1, tel. 0463 / 38 24 00

Mag. Maja AMRUSCH-HOJA, voditeljica šole

Informacije oddelka za naravno deželne vlade

Kam z odpadki?

Dr. Elisabeth Sickl
deželna svetnica za varstvo okolja

Pridno in vestno sortirate Vaše odpadke. Tako kot Vi to dela velika množica Korošcev: Pri nas po sortiranju odpadkov preostane eden najmanjših smetiščnih kupov cele Avstrije. Ste se že večkrat vprašali, kaj se zgodi s preostankom smeti? Če je tudi na Koroškem naša želja imeti čimmanj smeti in koristno uporabo odpadnih snovi, pa še kljub vsemu nekaj ostane.

Kaj početi s tem? Do sedaj smo naše odpadke zakopavali, to se pravi na deponijah odlagali in si s tem za naslednje generacije nakočili bremena.

Sedaj imamo nove možnosti izogniti se preostalim odpadkom in tako deželo zavarovati pred novimi deponijami. Preostanki odpadkov se lahko zažgejo. In to z najmodernejšimi in za okolje najmanj nevarnimi tehnologijami, ki ne zapustijo skorajda ničesar od preostankov naše konzumske

družbe. Tudi na Koroškem bi lahko imeli tako sežigalnico za odpadke. To pa pod tremi pogoji:

- Korošice in Korošci imajo zauspanje v nove tehnologije.
- Najti se dajo primerne lokacije in občine, ki so pripravljene sodelovati.
- Projekt mora prestati najtežji izpit, ki sploh obstaja: tako imenovano UVP (kontrola za ekološko sprejemljivost). Pri tej kontroli se skozi pet let preizkuša in kontrolira vse, kar lahko človeku in okolju škoduje. To kontrolo vodijo eksterni izvedenci in eksperti, tako da dobimo objektivno poročilo. Brez vpliva kratkoročnih interesov in emocij.

Povabim Vas, da si ustvarite svoje mnenje o tem, kako naj izgleda na Koroškem v prihodnosti odstranjevanje preostalih odpadkov.

Gre za veliko: za našo in za življenjsko kvaliteto prihodnjih generacij.

Kaj imamo?

- Imamo moderen koncept za odstranjevanje odpadkov
- Odgovorno prebivalstvo

Kaj rabimo?

- Varno in dobro metodo odstranjevanja odpadkov
- Pošteno in izravnan kontrolo po vzoru UVP

ÖKO-nagradna igra

Kako je dosedaj dežela Koroška odstranjevala odpadke?

- odvažala na deponije eksportirala zažigala

Koliko reaktorskih deponij je danes na Koroškem v uporabi?

- nobena ena pet

Izrežebali bomo 100 praktičnih delitvenih sistemov za odplake za ekološko prijazna gospodinjstva. Nakrižajte pravičen odgovor . Nalepite na dopisnico in pošljite na: **Umweltabteilung der Landesregierung**

Flatschacherstr. 70, A-9021 Klagenfurt

Za vsa vprašanja na temo „odpadki“ je na razpolago

Informacijski telefon: 0463/33190-00 od poned. do četrta od 14. do 16. ure
Eksperti deželne vlade se veselijo Vašega klica!

Dva nova turistična vodnika o Sloveniji

• **Matjaž Chvatal:** Slovenija: Turistični vodnik – tourist guide – Reiseführer – guida turistica; Ljubljana, samozaložba, 1995, 334 str.

• **Marjan Krušič,** glavni urednik: Slovenija – Turistični vodnik. Založba Mladinska knjiga, Ljubljana 1995, 706 str.

Kakor se večja privlačnost Republike Slovenije in s tem tudi pomen turizma za njeno celotno gospodarsko strukturo, tako se vsako leto večja tudi število turističnih vodnikov po Sloveniji, pisanih v slovenščini in/ali v drugih jezikih. Pri tem se različni vodniki ne izključujejo, ampak prej dopolnjujejo in vsak interesent si pač izbere tistega, ki mu je najbolj priročen. Tukaj bom poročal o dveh najnovejših turističnih vodnikih, ki jih lahko kupite tudi v Mohorjevi knjigarni v Celovcu.

Prvi zgoraj omenjeni je po zasnovi štirijezikičen (slovensko-angleško-nemško-italjanski), izšel pa je ob 90. obletnici Turistične zveze Slovenije. Slovenijo prikazuje razčlenjeno po tradicionalnih regijah (Gorenjska, Notranjska, Dolenjska, itd.), posamezne obci-

ne pa se predstavijo še dodatno. Pohvalno je, da so ti štirje jeziki optično vedno lepo ločeni (z lastno pisavo). V nemškem prevodu nisem našel stilnih nerodnosti. Močna, a vedno okusno plasirana reklama, predvsem za slovenske gostinske objekte, nikakor ne moti.

Če je torej dopustno, da šteje mo pravkar omenjeni vodnik med tiste, ki ponujajo natančno, toda odmerjeno informacijo, potem, ja, potem smemo označiti drugi turistični vodnik, ki je izšel pri Mladinski knjigi, kot nekakšen „navodnik“. Že samo število strani (nad 700!) nakaže, da je ta vodnik v mnogočem enkraten in izreden. Je turistična vizitka mlade republike.

Pri tem projektu so pomagali mnogi natančni in večji sodelavci (glavni urednik je bil Marjan Krušič); med njimi srečamo celo tako znana imena kot npr. dr. Matjaž Kmecl, ki je bil odgovoren za (zanimiv) uvod in splošno za lepo slovenščino v knjigi.

Tehnično je vodnik razdeljen na tri neenake dele: „Uvod“ („Spoznajmo Slovenijo“), „Smeri“ (opis krajev, ki ležijo ob glavnih, magistralnih cestah) delu „Smeri 1-30“. V slednjem delu najdemo vse tiste kraje, ki so malo stran od glavnih prometnih poti.

Besedilo je akademsko bogato in upošteva vse najnoveše podatke in zgodovinska odkritja, predvsem na področju arheologije. Tudi optično je ta vodnik silno prikupen. Enkratno kvalitetne in informativne so tudi neštete fotografije, tlorisi zgodovinskih objektov, itd.

Zadnjih 50 strani pa skrbno ponuja informacije, ki so za potujočega večkrat še kako potrebne: turistične kmetije, zdravilišča, kampi, kopališča, smučišča, pešpoti po naravnih in kulturnih območjih, gozdne učne poti, kajakštvo, itd.

In vse to na prav kvalitetnem papirju v še vedno priročnem malem formatu: ta vodnik dokumentira stopnjo, ki jo bo težko preseči.

mag. A. Feinig

PISMO BRALCA

Knjiga o Djekšah

Lepo ste recenzirali knjigo „DIEX-Sonnendorf auf der Saualpe“ v Našem tedniku 3. 2.. Rad poudarim, da je knjigo omogočilo šele lepo število sponzorjev, ki so vsak po svojih močeh prispevali. Tako je n.pr. Mohorjeva založba prispevala slovenske strani knjige in s tem omogočila prisotnost slovenščine na tako uradnem tisku občine Djekše, ki ležijo na severnem jezikovnem robu dvojezične Koroške.

S to vključitvijo slovenskih besedil v knjigo so Djekšani pokazali vsem ostalim „dvojezičnim“ občinam, kako se da živeti pravo narodno sosedstvo.

(Drugih sponzorji, npr. KKZ, bodo o svojih prispevkih sami poročali.)

To v dopolnilo lepe recenzije Adriana Kerta.

Franz Kattinig

PS: Vsekakor hvala za lepo recenzijo, ki jo v tem obsegu „doživi“ komaj katera Mohorjeva knjiga.

S priprav v Turčiji se javlja Franc Sadjak

Enkratne razmere za SAK

Preteklo nedeljo, natančno ob 12.30, se je z dunajskega letališča dvignilo letalo z igralci SAK in zavilo v jugovzhodno sonce, proti Turčiji.

Razen Galota, ki kakor pravi sam, „nima zaupanja v letanje z letalom“, so bili vsi igralci sproščeni in veseli odmika iz „mrzle Avstrije“. Po dveh urah in pol je letalo prispelo na letališče v Antalyjo, odkoder so se igralci s pripravljenim avtobusom odpeljali proti morju - v hotel Attaleia v Beleku. Ob prihodu v hotelsko naselje so bili vsi nadvse presenečeni nad izrednimi razmerami: lepo igrišče, sodobne hotelske sobe, izvrstna in povsem zadostna prehrana ter sončno in toplo vreme (20°C).

Dobre razmere je SAK takoj izkoristil ter še na dan prihoda pričel z rahlim treningom.

Visoka zmaga. Prvo tekmo v okviru priprav je SAK odigral v torek dopoldan proti FC Würmlach, ki po jesenskem delu prvenstva zaseda 3. mesto v nižjeavstrijski ligi. SAK je pričel tekmo sicer nekoliko raztreseno, toda iz minute v minuto se je stopnjeval ter v 25. minuti povedal z 1:0 (Wuntschek). V 2. polčasu je še posebej prišla do izraza tehnična

in telesna prednost SAK, tako da je le-le zadeval gol za golom. Končni rezultat pa se je glasil 5:0.

Danes, v petek, pa ima SAK za nasprotnika avstrijskega II. ligaša Gerasdorf, proti kateremu je jeseni na prvenstvu v celovškem stadionu podlegel z 0:3. Hkrati je ta tekma tudi višek priprav. „Na tej tekmi bomo videli, kako daleč smo,“ pravi trener Kirisits, ki je s potekom priprav nadvse zadovoljen, saj so igralci voljno pri delu in vedó, zakaj gre.

Novi kapetan. Kapetan Wölbl je poškodovan, prav tako njegov namestnik Tonči Blajs (tudi na pripravah nista). Prav zaradi tega se je trener Kirisits odločil, da imenuje novega. Odločil se je za branilca Lojzeta Sadjaka (trenerjevo odločitev so potrdili vsi igralci), ki si to odgovorno nalogo prav gotovo zasluži. Lojze Sadjak: „Trener me je prosil, da mu pomagam, samo tako sem sprejel to nalogo.“ Odgovornost pa bo imel le na športnem področju, kar zadeva potrebne razprave z odбором, pa jih bodo slej ko prej vo-

Novi kapetan SAK Lojze Sadjak si to odgovorno nalogo gotovo zasluži; desno: izredno dobre razmere v turškem kampu.

dili Wölbl, Blajs in Lippusch.

Kakšne cilje si je kot kapetan postavil Lojze Sadjak?

„Posebej bom skušal nagovarjati mlade igralce za pravo športno življenje in vedenje, kakršno je pač potrebno v tako visoki ligi.“

Posebnosti. Nekateri izkoriščajo priprave tudi za „zunanjo olupšavo“. Tako si je pustila večina rasti brado po vzoru znanega italijanskega nogometaša Altobellija, med drugim tudi trener sam.

Drugi zopet v obliki diete (hrana brez mesa) želijo shujšati za nekaj nepotrebnih kilogramov – če jim bo to ob izbiri široke ponudbe jedi uspelo, pa je drugo vprašanje.

WÜRM LACH-SAK 0: 5 (0:1)

SAK: Prescheren (46. Smrečnik), Hrstič, L. Sadjak, Zankl (46. F. Sadjak), Wuntschek (80 Pucher), Martini, Eberhard (46. Kotri), M. Sadjak (60. Galo), Susič, Pihorner, Lippusch

Strelci: Wuntschek (2), Pihorner (2), Hrstič

Pogovor s trenerjem SAK

Kirisits zadovoljen

NT: Ste zadovoljni s potekom priprave?

Helmut Kirisits: Zelo, saj imamo odlične razmere, poleg tega so igralci pridni in voljno pri delu. Tekma proti Würmlachu pa je pokazala, da številni treningi prinašajo prve sadove, naj smo po dolgem času odigrali tekmo, kakršno gledalci pričakujejo od II. ligaša.

Koliko točk bo potrebno za obstoj v II. zvezni ligi?

Vsekakor nad 30.

In jih bo ekipa zmogla?

Težko bo, toda uspeti moramo, čeprav so razmere vse drugo kakor obetavne. Mislim na dolgoročno poškodovane stan-

dardne igralce.

Kako je s pripravljenostjo legionarjev?

Susič in Kotri se vedno trudita, tako da za njiju ni potrebno mnogo besed. Kar zadeva Martinija, pa je razveseljivo, da je očitno tudi on spoznal resen položaj in se temu primerno stopnjuje. Na tekmi proti Würmlachu je pokazal že nekaj odličnih potez, poleg tega se je vzorno boril.

Kakšne so trenutno največje slabosti ekipe?

Vedenje v defenzivi. V to smer teče tudi moja največja pozornost na pripravah.

Hvala za pogovor!

Dan odprtih vrat

Minuli petek se je Javna dvojezična šola 24 v Celovcu na dnevu odprtih vrat zopet predstavila javnosti. Učenci so s pomočjo svojih učiteljev dokazali, kako pestro je delovanje te šole. V pozdravnem programu so s petjem in kratkimi igrkami navdušili ne le svoje starše, ampak tudi častne goste, med njimi vodjo manjšinskega šolskega oddelka prof. Tomaža Ogrisa. Povsem uspel spored je bil lep prikaz prizadevnega delovanja ravnateljice Birgit Hamruševe ter njenih učiteljskih kolegov. Po pozdravnem programu in okusnem prigrizku pa je bila še predstavitev pouka v razredih.

Trenutno obiskuje javno dvojezično ljudsko šolo v Celovcu, ki deluje že peto leto, približno 40 otrok, razdeljenih v štiri razrede. V četrtem razredu teče trenutno tudi šolski poizkus „Dvojezični pouk v četrti šolski stopnji“ in se po mnenju ravnateljice Hamruševe zelo dobro razvija.

GLAS IZ LJUDSTVA

FRLOŽEV LUKA

Na pepelnico zjutraj me je srečala moja ljuba prijateljica Jezičnikova Liza in me kar krepko pošlatala: „No, se vidi, Luka, da pust ni post in da je post pust. Pa drži se svojih sklepov!“

Sta se pa le vrnila tista Sadamova zeta v Irak. Saj sem od vsega začetka trdil, da je tisti njen beg le igra in prazno grmenje. Je pač jutrovska zbirka „Tisoč in ena noč“ bogatejša za eno pravljico.

PECA

Smučarska regija jug

Informacije:

Talstation Kabinenbahn Petzen
tel.: (0 42 35) 22 46
fax: (0 42 35) 407 922

Smučarsko veselje na Peci

Z enovrno krožno žičnico na družinsko smučišče

Smučišče – v višini 2114 m – je izdelano za začetnike kakor tudi za profesionalce. Smučarjem so na razpolago 5 vlečnic. Atrakcija je nedvomno 8 km dolga smučarska proga v dolino. Kdor želi izboljšati svoje smučarsko znanje, temu je na razpolago smučarska šola, za otroke pa tudi smučarski otroški vrtec.

Na vse ljubitelje tekaškega športa čaka 20 km dolga steza, v višini 1900 m pa 1,7 km dolga steza. V bližnjem turističnem centru Bistrica-Peca se vsak ljubitelj narave lahko sprehaja ali zabava s sankanjem ali z drsanjem po ledu.

Na gori 2 m snega

Posebna ponudba za družine z več otroki:

Otroške cene veljajo samo za prva dva otoka, za nadaljnje otroke je smučanje brezplačno.

Pogoj: otroci morajo biti v spremstvu staršev (očeta ali matere)

Peca: Snega dovolj tudi v dolini!

Neskaljeno veselje na progah čaka na vsakega smučarja. Za to skrbijo enovrta krožna žičnica s kabinami po 6 ljudi, 5 vlečnic in na novo narejena naprava za umetni sneg. Kot alternativa. Enovrta krožna žičnica in vlečnice delajo vsak dan!

Smučarska proga v dolino je v dobrem stanju! Vsako sredo in vsak petek se lahko do 21. ure smučate tudi ob umetni osvetljavi in disco-glasbi. Na razpolago je tudi tekaška steza v dolini (20 km) in na vrhu (1,7 km)!

V dolini 1,20 m snega

Velja za sezono 1995/96.

Na posamezne smučarske karte dobite s tem kuponom

-20%

popusta.